

Kamu İhale Kanunu ve EKAP

Seminer Ders Notları
2010

İÇİNDEKİLER

- Doğrudan Temin _____ 3-62
- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu _____ 63-255
- İhale Usulleri _____ 256-324
- Aşırı Düşük Tekliflerin Tespiti, Sorgulanması ve Değerlendirilmesi
_____ 325-337
- 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu _____ 338-445
- EKAP _____ 446

KAMU İHALE KARARLARI

DOĞRUDAN TEMİN

DOĞRUDAN TEMİN NEDİR?

- Kanunda belirtilen hallerde ihtiyaçların, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edilebildiği usuldür.(Madde 4)
- Bu usul ile **22 maddede sayılan bütün bentler için** ilan yapılmaksızın,teminat alınmaksızın,ihale komisyonu kurma ve 10 uncu madde de sayılan yeterlilik koşullarını arama zorunluluğu olmaksızın ihtiyaçların temin edilmesi sağlanmıştır.(İhale usulü değil, temin yöntemi)
- **Doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlarda yaklaşık maliyet hazırlanması gerekli midir?**

YÖNTEMLE GETİRİLEN KOLAYLIKLAR

- Bu usulde **teminat** (geçici/kesin) alınması ve **ilan** yapılması zorunlu değildir.
- **İhale komisyonu** kurulması ve **ihale kararı** alınması zorunlu değildir.
- **İhale dokümanı** hazırlanması ve **yaklaşık maliyet** tespiti zorunlu değildir.
- **Şartname** hazırlanması ve **sözleşme** yapılması zorunlu değildir.

- **Yazılı teklif** alınması ve **pazarlık** yapılması zorunlu değildir.
- 4734 Sayılı Kanununun 10'uncu maddesinde belirtilen **yeterlik kriterlerinin** aranılması zorunlu değildir.
- İhalelere katılmaktan **yasaklamanın** bulunup bulunmadığının teyidi zorunlu değildir.

GETİRİLEN ZORUNLULUKLAR

- Piyasa fiyat araştırması için yazılı “en az bir kişi” görevlendirilmelidir.
- Görevlendirilen kişi/kişiler piyasada fiyat araştırması yapmalıdır.
- Uygun olan kişiden alım yapılmadan önce, harcama yetkilisinden onay alınmalıdır.
- Belli bir süreyi gerektiren işlerde, alımın sözleşmeye bağlanması zorunludur.

DOĞRUDAN TEMİNE KATILAMAYACAK OLANLAR

- Doğrudan temin bir ihale usulü olmadığı için Kanunun “İhaleye katılımda yeterlilik kuralları” başlıklı 10 uncu maddesi ile “İhaleye katılamayacak olanlar başlıklı” 11 inci maddesi bu alım yöntemi için uygulanmayacaktır.

- Kanunun “Yaklaşık Maliyet” başlıklı 9. maddesinde; “Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin **ihalesi yapılmadan önce** yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir.” denilmektedir. Dolayısıyla bir ihale yöntemi olmayan doğrudan temin yönteminde yaklaşık maliyet hazırlanması zorunlu değildir.

ANCAK;

- Genel Tebliğin 22.5.1. maddesinde yer alan; “Ancak bu bent kapsamında gerçekleştirilecek yapım işlerinde fiyat araştırmasının, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılması zorunludur.” hükmü gereği 22/D kapsamında yaptırılacak yapım işlerinin fiyat araştırması Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılmalıdır.

DOĞRUDAN TEMİNDE PİYASA FİYAT ARAŞTIRMASI

- İhale yetkilisince görevlendirilecek **kişi veya kişiler tarafından** piyasada fiyat araŐtirmasının yapılacaktır.
- İdarelerce gerekli görölmesi halinde, fiyat araŐtırmaları, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yaklaşık maliyetin belirlenmesine ilişkin esas ve usuller çerçevesinde de yapılabilir.(Tebliğ 22.1.1.4.)
- Teklif alınması durumunda ise piyasa rayicini yansıtır, başka bir ifadeyle gerçekçi bir fiyat tespiti önemli olup,bu çerçevede mümkün olduğunca çok işletmeden fiyat almasının uygun olacaktır.

DOĞRUDAN TEMİNDE YASAKLILIK TEYİDİ

- Doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlarda esasen alım yapılacak kişinin yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecek olup, bu durumun tek istisnasını Kanununun 22/1-d bendine göre yapılan alımlar oluşturmaktadır.

- Bununla ilgili Genel Tebliğin 31.4. maddesinde “4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. **Ancak, anılan Kanununun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.” açıklaması yer almaktadır.(Tebliğle getirilen kısıtlama)**

DOĞRUDAN TEMİN YÖNTEMİ İLE YAPILAN ALIMLAR DOLAYISIYLA KİK ŞİKAYET BAŞVURUSUNDA BULUNULABİLİR Mİ?

- 4734 sayılı Kanununun 53, 54, 55 ve 56. maddeleri gereğince sadece bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere yönelik olarak idareye Şikayet ve Kamu İhale Kurumu'na itirazen Şikayet başvurusunda bulunulabilecektir. Dolayısıyla sadece bir alım yöntemi olan, başka bir ifadeyle ihale usulü olmayan doğrudan teminle gerçekleştirilen alımlara yönelik Kamu İhale Kurumu'na itirazen Şikayet başvurusu yapılamayacaktır.

YAPIM İŞİNİN BELLİ BİR SÜREYİ GEREKTİRMESİ DURUMUNDA SÖZLEŞME İMZALANMASININ ZORUNLU OLMASI

- Esasen doğrudan temin yönteminde sözleşme yapılması zorunlu olmamakla birlikte, alımı yapılacak işin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda sözleşme yapılması zorunlu hale gelmektedir. (22/c kapsamında yapılacak alımlarda sözleşme imzalanacak)

- Konuya ilişkin olarak Genel Tebliğin 22.1.1.3. maddesinde “Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur.” açıklaması yer almaktadır.
- **Sözleşme yapılması durumunda;**

- Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan tip sözleşmelerin esas alınması zorunlu olmayıp, işin niteliğine göre sözleşmenin konusu, bedeli, süresi ile tarafların karşılıklı hak ve yükümlülükleri sözleşmede belirtilmesi yeterlidir.
- Sözleşme yapılması durumunda KİK payı tahsil edilecek mi?

- Doğrudan temine ilişkin düzenlenecek sözleşmeler üzerinden Kamu İhale Kurumu payı tahsil edilmesine gerek bulunmamaktadır. Zira, 4734 sayılı Kanununun 53/j-1 maddesinde bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerden Kurum payı tahsil edileceği öngörülmüş olup, **doğrudan temin bir ihale yöntemi değildir.**

ONAY BELGESİ DÜZENLENME ZORUNLULUĞU

- Doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirilecek alımlarda “onay belgesi” düzenlenmesi zorunludur. Zira, herhangi bir alımın doğrudan temin kapsamına girip girmediği, ödenek durumu, işin nev'i, niteliği, varsa proje numarası, miktarı vb. hususların tespiti onay belgesi ile somutlaştırılacaktır.

MERKEZİ YÖNETİM HARCAMA BELGELERİ YÖNETMELİĞİ

- Onay Belgesi ,
- Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağı,
- Düzenlenmesi gerekli görülmüş ise sözleşme,
- Fatura,
- Muayene ve kabul komisyonu tutanağı, kabul işleminin idarece yapılması halinde ise idarece düzenlenmiş belge,
- Mal ve malzeme alımlarında, taşınır işlem fişi,
- **ANCAK....**

TAŞINIR İŞLEM FİŞİ, AŞAĞIDA BELİRTİLEN TAŞINIR MAL ALIMLARINDA ÖDEME BELGESİNE BAĞLANMAZ.

- Satın alındığı andan itibaren tüketimi yapılan su, doğalgaz, kum, çakıl, bahçe toprağı, bahçe gübresi ve benzeri madde alımları
- Makine, cihaz, taşıt ve iş makinelerinin servislerde yapılan bakım ve onarımlarında kullanılan yedek parçalar ile doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz ve yağ alımları,
- Dergi ve gazete gibi süreli yayın alımları.

İKİNCİ ONAY

- Doğrudan teminde harcama yetkilisince onay verilmesi ilk aşaması ihtiyacın doğrudan teminle karşılanabilmesi için gerekli iznin alınması idi, ikincisi ise tespit edilen en uygun fiyattan alımın yapılabilmesi için verilecek onaydır.
- SÜREÇ.....

DOĞRUDAN TEMİN SÜRECİ

- Onay belgesi (Birinci)
- Fiyat araştırması yapacakların görevlendirilmesi
- Fiyat araştırması yapılması
- En uygun bedelin tespiti
- İhale yetkilisinin onayı (oluru) (İkinci)
- Düzenlenmesi gerekli görölmüş ise sözleşme
- Alımın gerçekleştirilmesi
- Fatura vb. belgelerin onay belgesine eklenmesi

İŞ DENEYİM BELGESİ DÜZENLENMESİ

- Genel Tebliğin 22.1.1.6. maddesine göre doğrudan temin yoluyla **bedel içeren bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilen alımlarda**, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri çerçevesinde iş deneyim belgesi düzenlenmesi mümkündür.

DOĞRUDAN TEMİN YÖNTEMİYLE YAPILAN ALIMLARDA KARAR DAMGA VERGİSİ

- Doğrudan teminle karşılanan alım için 4734 sayılı Kanununun 6. maddesinde belirtildiği şekilde bir komisyonun oluşturulduğu, alım kararının komisyon tarafından verildiği ve bu kararın ihale yetkilisince onaylandığı durumunda, binde 4,5 oranında damga vergisi tahsil edilmesi gerekmektedir.

DOĞRUDAN TEMİN YÖNTEMİYLE YAPILAN ALIMLARDA SÖZLEŞME DAMGA VERGİSİ

- Doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımlara ilişkin olarak sözleşme imzalanmış ise, binde 7, 5 oranında damga vergisi tahsil edilmesi gerekmektedir. Sözleşme düzenlenmemiş olması durumunda ise damga vergisi tahsil edilmesine gerek bulunmamaktadır.
- Bu hususlara ilişkin olarak 16.04.2005 tarih ve 25788 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 44 Seri Nolu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğinin 5. maddesinde de;

- “Bu çerçevede, idarelerin 4734 sayılı Kanununun 22nci maddesi kapsamında yapacakları alımlar nedeniyle belli parayı ihtiva eden bir sözleşmenin düzenlenmesi halinde bu sözleşmenin, idarelerce kurulacak ihale komisyonlarınca bir ihale kararının alınması halinde bu kararın, damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir. Ancak, söz konusu alımlar nedeniyle belli parayı ihtiva eden bir sözleşmenin düzenlenmemesi ve ihale komisyonları kurularak bir ihale kararının alınmaması halinde ise damga vergisinin aranılmayacağı tabiidir.” açıklaması yer almaktadır.

DOĞRUDAN TEMİN USULÜNDE YASAKLAMA KARARI VERİLİP VERİLEMEYECEĞİ

- Doğrudan temin usulünde yasaklama kararı verilemeyeceği Genel Tebliğin 28.1.10 maddesindeki açıklanmıştır.
- Buna göre; Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda, Kanunun 58 inci maddesine göre ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilebilmesi mümkün değildir.

- Ayrıca doğrudan temininin ihale usulü olmadığı dikkate alındığında, 4735 sayılı Kanununun 25 inci maddesi ile sözleşmenin uygulanması sırasında ortaya çıkan yasak fiil veya davranışlar düzenlendiğinden; aynı Kanununun 26ncı maddesinde öngörülen müeyyidelerin doğrudan temin için uygulanması mümkün bulunmamaktadır.
- ANCAK.....

CEZA SORUMLULUĞU

- Doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda ortaya çıkan 4734 sayılı Kanunun 17 inci ve 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde belirtilen yasak fiil veya davranışların **Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil etmesi**; bu fiil veya davranışlar için ceza sorumluluğuna ilişkin hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.”

DOĞRUDAN TEMİN KAYIT FORMU

- Konuyla ilgili Genel Tebliğin 32. maddesinde “Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar için “Doğrudan Temin Kayıt Formu” temin tarihini takip eden ayın onuncu gününe kadar usulüne uygun olarak ilgili kısımlar doldurulduktan sonra Kuruma internet üzerinden gönderilecektir.” açıklaması yer almıŐtır.

DOĞRUDAN TEMİNDE PARASAL LİMİTLER

- Doğrudan teminde sadece 22/d bendinde parasal limit öngörölmüş olup, diğer bentlerde herhangi bir parasal limit yoktur.

DOĞRUDAN TEMİN YÖNTEMİ İLE YAPILAN ALIMLARDA FİYAT FARKI ÖDENEBİLİR Mİ?

- Doğrudan temin bir ihale usulü olmayıp, bir alım yöntemidir. Fiyat farkı verilmez. Fiyat farkı verilmesi doğrudan temin yönteminin yapısına da terstir.

KAMU KURUMLARI BİRBİRİNDEN DOĞRUDAN TEMİN KAPSAMINDA ALIM YAPABİLİRLER Mİ?

- Kanununun 22. maddesinde sayılan durumların oluşması durumunda buna herhangi bir engel yoktur.

A) İHTİYACIN SADECE GERÇEK VEYA TÜZEL TEK KİŞİ TARAFINDAN KARŞILANABİLECEĞİNİN TESPİT EDİLMESİ.

- Bu bent kapsamına tekel niteliğinde üretilmekte ve satılma olan mal ve hizmetler girmektedir.
- Bu bent kapsamında yapılan alımlarda Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanılacaktır.(Forma ihtiyacın neden sadece tek gerçek veya tüzel kişi tarafından karşılanacağı detaylı olarak yazılacak)
- Peki bu bent kapsamında yapılan alımlarda fiyat araştırması yapılacak mıdır?

- Bu bent kapsamında yapılan alımlarda da fiyat araştırması yapılarak, ihtiyaç konusu malın veya hizmetin niteliklerini tarif edilecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeler standart forma eklenecektir.
- Son olarak taahhüt konusu sözleşme veya şartnamede yer alan hükümler nedeniyle belli bir marka veya modeli malın alınmasının zorunlu olduğu hallerde de bu bent kapsamında alım yapılabilir.

B) SADECE GERÇEK VEYA TÜZEL TEK KİŞİNİN İHTİYAÇ İLE İLGİLİ ÖZEL BİR HAKKA SAHİP OLMASI

- İhale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır.

Örneğin; idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir

- Bu bent kapsamında yapılan alımlarda yine Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu(KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanılacaktır.
- Bu bent kapsamında yapılan alımlarda da fiyat araştırması yapılarak, ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazılacak ve söz konusu belgeler standart forma eklenecektir.

STANDARDİZASYON VE UYUM ZORUNLULUĞUNA DAYALI ALIMLAR

- **c)** Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.

- Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu bir alım olmalı
- Esas bir sözleşme olacak
- Toplam süresi üç yılı geçmeyecek?
- Temine konu olan mal ve hizmetler arasında doğal kabul edilebilir bir bağlantı olmalı
- Asıl sözleşmeye bağlanan mal ve hizmetin tamamlayıcısı niteliğinde bir alım olmalı

- Yukarda yer verilen saptamalar idarelerin teknik birimlerince yapılmalıdır
- Konu ile ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınması da mümkündür.
- Bu bent kapsamında yapılan alımlarda da tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanacaklardır.
- Piyasa araştırması yapılacak

22/a – b – c BENTLERİNE GÖRE YAPILACAK PİYASA ARAŞTIRMASI

- Malı ilgili tek kaynaktan alan diğer kamu/özel tüzel kişiliklerine veya gerçek kişilere malın satış fiyatı
- Aynı mal daha önce ilgili tek kaynaktan alındıysa, daha önceki alım bedelinin tedavüldeki Türk parası cinsinden ise ÜFE kullanılarak güncellenmesi, döviz cinsinden ise tespit tarihinde geçerli TCMB Döviz Alış Kuru üzerinden güncellenmesi
- İlgili tek kaynaktan istenen proforma fatura
- Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Meslek Odası'ndan ve varsa üretim ve/veya satış yapan kurum ve kuruluşlardan alınan fiyatlar
- Diğer yöntemler..

22/d KAPSAMINDA YAPILACAK ALIMLAR

- **d)**Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar **(otuzüçbin yetmişaltı Türk Lirası)**, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını **(onbirbin yirmibir Türk Lirasını)*** aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar.

Bu bent kapsamında;

- Belirtilen miktarı aşmayan ihtiyaçlar(mal+hizmet+yapım)
- Temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin mal ve hizmet alımları yapılabilecektir.

TEMSİL AĞIRLAMA KAPSAMINDAKİ ALIMLAR LİMİTE TABİ MİDİR?

- ❖ 22/d bendi kapsamında yapılacak temsil ağırlama faaliyetleri herhangi bir **parasal limite** tabi değildir.

22/d KAPSAMINDA YAPIM İŞİ YAPTIRILABİLİR Mİ?

- Evet yaptırılabilir.Çünkü Kanun “ihtiyaçların” karşılanmasından bahsediyor.

BELİRLENEN LİMİTLERE KDV DAHİL Mİ?

- Bu tutarlara KDV dahil olmayıp, ihtiyacın karşılığı olarak ödenecek bedelin KDV hariç öngörülen limitleri aşp-aşmadığı önemlidir.

HANGİ LİMİT ESAS ALINACAK?

- İhtiyacı karşılayacak idarenin büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde bulunup bulunmadığına göre belirleme yapılacaktır.

PİYASA FİYAT ARAŞTIRMASI SONUCU SÖZ KONUSU LİMİTLERİN AŞILACAĞININ ANLAŞILMASI DURUMU

- Bu durumda doğrudan temin yönteminden vazgeçilerek ihtiyacın Kanunun ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerekir.

22/D GÖRE YAPILAN ALIMLARDA ONAY

- Bu bent kapsamında yapılacak günlük ve küçük ölçekli alımlar için genel bir onay belgesi düzenlenebileceği gibi, her bir alım için de onay belgesi düzenlenebilir.

DOĞRUDAN TEMİN YÖNTEMİNİ KULLANABİLMEK İÇİN İŞİN KISIMLARA BÖLÜNMESİ YASAĞI

- İdareler tarafından Kanunun 22/1-d bendinde belirlenen parasal limitlerin altında kalmak suretiyle doğrudan temin yöntemini kullanabilmek amacıyla aynı ihale konusu olabilecek yapım işlerinin kısımlara bölünmesi Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.
- Nitekim....

- Nitekim, Genel Tebliğin 22.5.1.2.maddesinde “Ayrıca, 4734 sayılı Kanununun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanununun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanununun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanununun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, **bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir.”** açıklaması yapılmıştır.

22/d KAPSAMINDA YAPTIRILACAK YAPIM İŞLERİNDE PİYASA FİYAT ARAŞTIRMASI

- Tebliğin 22.5.1. maddesinde 4734 sayılı Kanununun 22. maddesinin d bendi gereğince karşılanacak yapım işleri için özel düzenlemeler öngörülmüş ve söz konusu düzenlemede “ Ancak bu bent kapsamında gerçekleştirilecek yapım işlerinde fiyat araştırmasının, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen **yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılması zorunludur.**” açıklaması yapılmıştır.(Tebliğle getirilmiş)

E)İDARELERİN İHTİYACINA UYGUN TAŞINMAZ MAL ALIM VEYA KİRALANMASI.

Taşınmaz mal alımı ve kiralanmasında;

- Alım veya kiralamaya ihtiyaç duyulmasına ilişkin gerekçenin belirtilmesi,
- alınması veya kiralanması düşünülen taşınmazın yeri ve sahip olması gereken özelliklerin belirlenmesi,
- Alım veya kiralamaya ilişkin rayiçlerin tespit edilmesi,
- Bu konulardaki bilgilerin alıma veya kiralamaya ilişkin onay belgesine eklenmesi, gerekir.

Bu bentle ilgili olarak;

- 10/6/2006 tarihli ve 26194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İdarelerinin Taşınmaz Mal Kiralamalarına İlişkin Genelge(Taşınmaz kira artı oranları)
- **Tasarruf tedbirlerinden** kaynaklı sınırlamalar
- İdarenin tabi olduğu mevzuatının öngördüğü diğer zorunlulukların da yerine getirilmesi, konularına dikkat edilmelidir.

- Taşınmaz alımı veya kiralamalarında sözleşme yapma doğrudan teminden kaynaklı bir zorunluluk olmasa da işin icabı ve diğer mevzuattan kaynaklı olarak sözleşme yapılması gerekmektedir.

22/F BENDİ KAPSAMINDA YAPILACAK ALIMLAR(5812)

- **f)**Özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımları.

- 1-Özelliğinden ve Belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı **stoklanması ekonomik olmayan** (Özelliğinden dolayı stoklama imkanı olmayan)

2-Acil durumlarda kullanılacak olan

- Aşı, ilaç, serum, anti serum, ortez, protez, kan ve kan **ürünleri gibi** uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbi sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımları

MİLLETLERARASI TAHKİM DAVALARI İÇİN ALINACAK HİZMETLER

- g) Milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları.

Bu kapsamda;

- Türk avukatlardan,
- Yabancı uyruklu avukatlardan,
- Türk ve yabancı uyruklu avukatlık ortaklıklarından alım yapılabilecektir.

- Konuyla ilgili olarak Tebliğin 22.8nolu bölümünde;” Bu kapsamda yapılacak hizmet alımları milletlerarası tahkim yoluyla çözülecek anlaşmazlıklara **münhasır olduğundan, anlaşmazlıkların milletlerarası tahkim dışındaki çözüm yollarında idarelerin Kanunun genel hükümlerine göre hareket etmeleri gerekmektedir.**” açıklamasına yer verilmiştir.

22/H BENDİ KAPSAMINDA YAPILACAK ALIMLAR

- 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanununun 22 ve 36 ncı maddeleri uyarınca Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan hizmet alımları
- Fikri ve sınai mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tescilini sağlamak için gerçekleştirilen **hizmet alımları(5812)** (Türk Patent Enstitüsü ile ilgili hizmet alımları)

4353 SAYILI KANUN KAPSAMINDA AVUKATLIK HİZMET ALIMLARI

- 22. “İhtisas gerektiren ve ihtiyaç duyulan hallerde; ilgili Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22nci maddesinin (h) bendi hükmüne göre serbest avukatlardan veya avukatlık ortaklıklarından **hizmet satın alınabilir.**”
 - 36. “...Milletlerarası yargı organlarında Devletin taraf olduğu davalar ile milletlerarası tahkim yoluyla çözümlenmesi öngörülen ve Hazine avukatlarınca takibine imkân bulunamayan uyuşmazlıklarla ilgili davalarda da; Devleti ve genel bütçeli daireleri temsil etmek ve savunmak üzere, **Türk ve yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından** ilgili idarelerce 4734 sayılı Kanunun 22nci maddesinin (h) bendi hükmüne göre hizmet satın alınabilir.
- ❖ **Hükümleri yer almakta olup;**

- Söz konusu hükümler gereği;kadro lu veya sözleşmeli avukatlar haricindeki avukatlık hizmetleri 4734 Sayılı Kanun kapsamında temin edilecektir.

4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU

TARİHÇE

- Kamu ihale Kanunu 1.1.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
Söz konusu Kanununda;
- 12.06.2002 tarih ve 4761 sayılı,
- 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı,
- 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı,
yasalarla geniş çaplı olmak üzere çok defa değişiklik yapılmıştır.

NEDEN BÖYLE BİR KANUNA İHTİYAÇ DUYULDU?

- 2886 sayılı Kanunun günümüz ihtiyaçlarına cevap verememesi,
- 2886 sayılı Kanunun bütün Kamu Kurumlarını kapsamaması,
- Avrupa Birliği ve Uluslar arası uygulamalarla paralellik kurma ihtiyacı,
- Gelir getirici işlemlerle gider yapılmasını gerektiren işlerin ayrı mütalaa edilme ihtiyacı,
- Avrupa Birliği süreci,
- Vs.

GELİR GETİRİCİ İŞLEM-GİDER DOĞURUCU İŞLEM

- 2886 sayılı Kanunun alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerini kapsamına almaktaydı.
- Dolayısıyla hem gelir getirici hem de gider doğurucu işlemler aynı Kanuna tabi olmaktaydı. Bu da uygulamada sorunlara yol açmaktaydı.

4734 SAYILI KANUN İSE;

Kanunun kapsam başlıklı 2. maddesinde belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan;

- Mal Alımları,
- Hizmet alımları,
- Yapım işlerini kapsamına almaktadır. Bu yönüyle söz konusu Kanun sadece “gider doğurucu işlemleri” kapsamına almaktadır.

BUNA GÖRE;

- Gider yapılmasına yönelik mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihale edilmesinde 4734 sayılı Kanunun, bunun dışındaki işlerin (satım, kira, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, trampa gibi) ihale edilmesinde ise 4734 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önceki tarihte ilgili idare hangi mevzuata tabi ise o mevzuatın uygulanması gerekmektedir. Nitekim 4734 sayılı Kanunun 68. maddesinde;

“a)Bu Kanun kapsamında yer alan işlerin ihalelerinde 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

b)Diğer kanunların 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna uymayan hükümleri uygulanmaz.”

hükmü yer almaktadır.

KANUNUN AMACI

- **Kamu hukukuna tabi olan veya**
- **Kamunun denetimi altında bulunan veyahut**
- **Kamu kaynağı kullanan**
kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.

KAPSAMI KANUNUN

- Kanun kapsamında yer alan idareler Kanunun 2. maddesinde belirtilmiştir.
 - İdarelerin kamu kaynağı kullanılmasını gerektirmeyen ve bu nedenle Kanun kapsamında yer almayan işleri tebliğin 3.1. maddesinde belirtilmiştir
-
- 1- Kat ve/veya arsa karşılığı yapım işleri
 - 2- Kamu kaynağı kullanılmayan, bedeli okul idaresi tarafından ödenmeyen ve sadece talep edenlerin faydalandığı öğrenci taşıma hizmeti ve yemek hizmeti alımları

KANUNUN KAPSAMI

- 3- Kanun kapsamı dışındaki kişilerin tasarrufunda bulunan kaynaklardan yapılacak şartlı bağışlarda, bağış şartlarının 4734 sayılı Kanunun uygulanmasını olanaksız hale getirmesi halinde, söz konusu bağış miktarı ile sınırlı olarak yapılacak alımlar
- Kanun kapsamındaki bir idare tarafından yine Kanun kapsamındaki başka bir idareye aktarılacak kaynaklar da 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılacaktır.

KANUNUN KAPSAMI

➤ İdareler;

➔ Kendi bünyelerinde kurulmuş ve ayrı bir tüzelkişiliğe sahip olmayan döner sermaye işletmelerin ürettikleri mal ve hizmetleri (bu işletmelerin faaliyet konuları ile sınırlı olmak kaydıyla) ihale usullerine tabi olmadan temin edebilir.

➔ Kendilerine bağlı olan ve ayrı bir tüzel kişiliği bulunan döner sermaye işletmelerinin ürettikleri mal ve hizmetleri ise ihale usullerine tabi olmadan temin edemezler.

İDARELERİN BANKALAR ARACILIĞI İLE YAPACAKLARI FATURA TAHSİLAT İŞLERİ

- Elektrik, su, doğalgaz, telefon ve benzeri hizmetler karşılığında aboneler adına düzenlenen faturaların idare adına bankalar tarafından tahsil edilmesi işi 4734 sayılı Kanun hükümleri dışında gerçekleştirilebilir.

İSTİSNALAR-1

3/A

- İdarelerin, kuruluş amacı veya mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım veya hayvancılıkla ilgili ürün alımları,

Söz konusu bent gereği;

- Alımların kuruluş amacı ve mevzuatı gereği olması,
- işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere alınması,
- Bu ürünlerin doğrudan üreticilerden veya ortaklarından alınması,
- Bu ürünlerin tarım veya hayvancılıkla ilgili olması gerekir.

İSTİSNALAR-2

3/A

- 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince orman köyleri kalkındırma kooperatiflerinden ve köylülerden yapılacak hizmet alımları,

6831 sayılı Orman Kanunu madde 40;

Devlet ormanlarında ağaçlama, bakım, imar, yol yapımı, kesme, toplama, taşıma, imal gibi orman işleri; işyerinin ve işyerinde çalışacakların hangi mülki hudut ve orman teşkilatı hudutları içerisinde kaldığına bakılmaksızın, öncelikle işyerinde veya civarındaki orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ve işyerindeki köylülere veya işyeri civarındaki orman işlerinde çalışan köylülere, işyerine olan mesafeleri ile iş güçleri dikkate alınarak gördürülür.

İSTİSNALAR-3

3/B

- Savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğuna veya gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine ilgili bakanlık tarafından karar verilen mal,hizmet ve yapım işleri,

Bunun için;

Bakanlık tarafından karar verilmesi yeterli olup,her ihale için ihale yetkisinin onayı gerekmez.

İSTİSNALAR-4

3/B

- Mevzuatı uyarınca sözleşmenin yürütülmesi sırasında özel güvenlik tedbirleri alınması gereken mal, hizmet ve yapım işleri,
Bunun için;
- Mevzuatında buna yönelik düzenlemenin olması
- Her bir iş için ihale yetkilisinin onayı gerekir.

İSTİSNALAR-5

3/B

- Devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasını gerektiren hallerle ilgili olan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri,
Bunun için;Her bir iş için ihale yetkilisinin onayı gerekmektedir.

İSTİSNALAR-6

3/C

- Uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yaptırılacak olan ve finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen mal veya hizmet alımları ile yapım işleri;

Bunun için;

- İşin dış finansman kullanılarak yaptırılması
- Finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esasların uygulanacağını belirtmiş olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekir.

Örnek:Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası

İSTİSNALAR-7

3/C

- Uluslararası sermaye piyasalarından yapılacak borçlanmalara ilişkin her türlü danışmanlık ve kredi derecelendirme hizmetleri;

İSTİSNALAR-8

3/D

- İdarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının **mal veya hizmet alımları ile yapım işleri,**
- Yurt dışında bulunan nakil vasıtalarının o yerden sağlanması zorunlu **mal veya hizmet alımları,**

İSTİSNALAR-9

3/e

- Kanun kapsamına giren kuruluşların;
 - Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları,
 - Tutukevleri iş yurtları kurumları,
 - Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı huzurevleri ve yetiştirme yurtları,
 - Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezler,
 - Tarım ve Köy işleri Bakanlığına bağlı enstitü ve üretme istasyonları
 - Başbakanlık Basımevi İşletmesi tarafından bizzat üretilen mal ve hizmetler için anılan kuruluşlardan,

İSTİSNALAR-10

- Devlet Malzeme Ofisi Ana Statüsünde yer alan mal ve hizmetler için Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden,
- Yük, yolcu veya liman hizmetleri için Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden,
- Akaryakıt ve taşıt için Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünden, **yapacakları alımlar**

DMO'DAN YAPILACAK ALIMLAR

- 5812 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önce DMO' dan yapılacak alımlara ilişkin olarak “mal ve malzemeler” ifadesine yer verilmişken değişikle “mal ve hizmetler” ifadesine yer verilmiş bulunmaktadır.
- Dolayısıyla DMO ana statüsünde yer almak kaydıyla söz konusu kurumdan istisna kapsamında hem mal hem de hizmet temin edilebilecektir.

İSTİSNALAR-11

DMO ANA STATÜSÜ

- a) Sabit tesisler hariç aydınlatma cihazları ve ısıtma-soğutma araçları,
- b) Büro makineleri, bilişim teknolojisi ürünleri, sair makineler ve aletleri ile ofis otomasyonu hariç paket program yazılımı,
- c) Basılı formlar, sağlık karnesi, bildirim ve beyanname çeşitleri,
- ç) Çeşitli temizlik malzemeleri ile temizlik araç ve ekipmanları,
- d) Her çeşit kırtasiye ve büro malzemesi ile mefruşatı,
- e) Kâğıt, karton, mukavva ve bunların mamûlü,
- f) Kamu kurum ve kuruluşlarının sair döşeme, demirbaş, makine ve teçhizatlardan ortak kullanım konusu olanları,
- g) Taşıt ve iş makineleri (bisiklet dahil), bunların iç ve dış lastikleri ile **akaryakıt** ve akülerinin alımı, **taşıt ve iş makineleri kiralamaları**,
- ğ) **Seyahat ve nakliye hizmetleri**,
- h) Toplu **ilaç** ve **tıbbi malzeme** alımı. (Mal alımı şeklinde, her türlü tıbbi gereksinim)

İSTİSNALAR-12

3/e

- Araştırma-geliştirme faaliyetleri kapsamında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumundan yapacakları **mal, hizmet ve danışmanlık hizmet alımları,**
- Et ve et ürünleri için Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar,
 - Ray üstünde çeken ve çekilen araçlarda kullanılan mono blok tekerlek ve tekerlek takımları için Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar,

İSTİSNALAR-13

3/F

- Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan **mal ve hizmet alımları**,
- Kanunda geçen “**Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının**” ulusal alanda ve münhasıran araştırma geliştirme faaliyetleri yürütmek amacı ile kanunla kurulan kurumlar ile bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan yükseköğretim kurumları olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

İSTİSNALAR-14

3/F

- Finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir idare tarafından karşılanarak elde edilen sonuçların bu idare tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalandığı haller hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımları,(5812)
- Eklenen bu bent ile her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımları istisna kapsamına alınmıştır.Bu istisnadan bütün idareler yararlanabilecek.

İSTİSNALAR-15

3/h

- Bu Kanun kapsamındaki idarelerin kendi özel mevzuatı uyarınca hak sahiplerine sağlayacakları teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımları ile tedavisi kurumlarınca üstlenilen kişilerin ayakta tedavisi sırasında reçeteye bağlanan ilaç ve tıbbî malzemelerin kişilerce alımları,

İSTİSNALAR-16

3/h

- Sağlık hizmeti sunan bu Kanun kapsamındaki idarelerin teşhis ve tedaviye yönelik olarak birbirlerinden yapacakları mal ve hizmet alımları,(5812)

Bu kapsamda; **Doktorların bir başka kurumda çalıştırılması,**

- **Tıbbi cihazların bir başka kurum hastalarına tahsis edilmesi v.b.) mümkün olabilmektedir.**

İSTİSNALAR-17

3/h

- Hayvan sağlığı ve evre sağlığı kapsamındaki mal ve hizmet alımlarının da yine bu kapsamda alınabileceğini düşnyoruz.

**Sağlık Hizmeti Sunan 4734 Sayılı
Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki
İdarelerin Teşhis Ve Tedaviye Yönelik
Olarak Birbirlerinden Yapacakları
Mal Ve Hizmet Alımlarına İlişkin
Yönetmelik**

Mal Ve Hizmet Alımlarına İlişkin Genel Esaslar

- İdareler, aralarında imzalayacakları protokollerle birbirlerinden doğrudan mal ve hizmet alabileceklerdir.
- Her bir mal ve hizmet alımı için ayrı ayrı protokol düzenlenebileceği gibi, birden fazla mal ve hizmet alımı için ortak protokol düzenlenebilir.
- Karşılıklı mutabakat sonucu hazırlanan Protokol, Protokolün tarafı olan birimlerin harcama yetkilileri tarafından imzalanır.
- Mal alımına ve hizmet sunumuna ilişkin diğer hususlar, her alım konusunun özelliğine göre idarelerce protokolde belirlenir.
- Sunulan hizmet veya malların bedeli, protokolde belirlenen fiyatlar üzerinden hizmeti sunan veya malı satan idarece düzenlenecek fatura karşılığında hizmeti veya malı satın alan idarece ödenir.
- Faturanın düzenleme ve ödeme süresi protokolde belirlenir.

HİZMET ALIMLARINDA FİYATLANDIRMA

Fiyat tarifeleri ile fiyatları belirlenmiş olan hizmetler;

- 1-** Yönetmelik kapsamındaki alım ve satımlara esas alınacak fiyatları, maliyetinin altında kalmamak kaydıyla idareler arasında yapılacak protokolle belirlenir. Ancak, bu suretle belirlenecek fiyat, **fiyat tarifeleriyle belirlenen fiyatı hiçbir şekilde geçemez.**
- Fiyat tarifelerinde belirlenmiş olan tutarlardaki değişikliklerin; protokol ile belirlenen fiyatları etkileyip etkilemeyeceği, etkileyecekse hangi oranda etkileyeceği ve karşılıklı alımlarda mahsuplaşma yapılıp yapılmayacağı hususları da protokolde ayrıca karara bağlanır.

HİZMET ALIMLARINDA FİYATLANDIRMA

- 2- İdarelerin kendi aralarında alım ve satıma konu olan hizmetlerden, fiyat tarifelerinde fiyatı olmayan ve hizmet alımı yoluyla üçüncü şahıslardan temin edilen hizmetlerin fiyatı; yapılacak kanuni kesintiler ihale bedeline ayrıca dâhil edilmek kaydıyla, ihale bedelinin üzerine % 10'a kadar ilave edilmek suretiyle belirlenebilir.

HİZMET ALIMLARINDA FİYATLANDIRMA

- 3-İdarelerin kendi aralarında alım ve satıma konu olan hizmetlerden, fiyat tarifelerinde fiyatı olmayan ve idarelerce üretilen hizmetlerin fiyatı, kanuni kesintiler maliyet bedeline ayrıca dâhil edilmek kaydıyla, maliyet bedelinin üzerine % 10'a kadar ilave edilmek suretiyle belirlenebilir.

MAL ALIMLARINDA FİYATLANDIRMA

- 1- İdarelerin kendi aralarında alım ve satıma konu olan mallardan, fiyat **tarifeleri ile fiyatları belirlenmiş olanların** Yönetmelik kapsamındaki alım ve satımlara esas alınacak fiyatları, maliyetinin altında kalmamak kaydıyla idareler arasında yapılacak protokolle belirlenir. **Ancak, bu suretle belirlenecek fiyat, fiyat tarifeleriyle belirlenen fiyatı hiçbir şekilde geçemez.**
- Fiyat tarifelerinde belirlenmiş olan tutarlardaki değişikliklerin; protokol ile belirlenen fiyatları etkileyip etkilemeyeceği, etkileyecekse hangi oranda etkileyeceği ve karşılıklı alımlarda mahsuplaşma yapılıp yapılmayacağı hususları da protokolde ayrıca karara bağlanır.

MAL ALIMLARINDA FİYATLANDIRMA

- 2- İdarelerin kendi aralarında alım ve satıma konu olan mallardan, **fiyat tarifelerinde fiyatı olmayan, amortismanına tabi olmayan malların fiyatı, maliyetinin üzerine %10'a kadar ilave edilmek suretiyle belirlenebilir.**
- 3- **Fiyat tarifelerinde fiyatı olmayan, amortismanına tabi malların fiyatı** ise amortisman tutarları da dikkate alınarak satışı yapacak olan idare tarafından 18/1/2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği esaslarına göre tespit edilir.

İSTİSNALARA İLİŞKİN ÖNEMLİ NOT

- İstisna kapsamında yapılacak alımlara ilişkin uygulanacak **ceza** ve **ihalelerden yasaklama hükümleri** 4734 sayılı Kanuna tabi bulunmaktadır.

- Buna göre istisna kapsamında yapılan ihalelerde de Kanunun dördüncü kısmında yer alan ;

- ▶ İhalelere katılmaktan yasaklama, (md. 58)
- ▶ İsteklilerin ceza sorumluluğu, (md. 59)
- ▶ Görevlilerin ceza sorumluluğu, (md. 60)
- ▶ Bilgi ve belgeleri açıklama yasağı, (md. 61)

maddeleri uygulanacaktır.

TANIMLAR(5812)-1

HİZMET: Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri,

TANIMLAR-2

- 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanununun 2 nci maddesiyle; hizmet tanımında yer alan “mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, imar uygulama, her ölçekte imar planı” ibareleri metinden çıkarılarak danışmanlık hizmeti kapsamına alınmıştır.
- Maddede “örnekleme” yöntemine gidilmiş olup, **“ve benzeri diğer hizmetleri”** denilmek suretiyle sınırlamaya gidilmemiştir.(Maddede sayılanlarla sınırlı değil)
- Maddede geçen **“Bakım ve onarım”** ifadesi makine ve ekipmanların bakım ve onarımını ifade etmektedir.

TANIMLAR-3

- **Yapım** : Bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, **büyük onarım**, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile **benzeri yapım işlerini**,

TANIMLAR-4

- Maddede “örnekleme” yöntemine gidilmiş olup, “benzeri yapım işlerini” denilmek suretiyle sınırlamaya gidilmemiştir.
- (Maddede sayılanlarla sınırlı değil)
 - ❖ Peki bir işin yapım veya hizmet olarak nitelendirilmesinin pratik önemi nedir?

- Uygulanacak Kanun ve yönetmelik hükümleri buna göre belirlenecek, daha açık anlatımla, işin yapım tanımı kapsamına girdiği sonucuna ulaşırsa, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, hizmet tanımı kapsamına girdiği sonucuna ulaşırsa Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği düzenlemeleri esas alınacaktır.

- Çoğu zaman ihale edilecek işin yapım mı hizmet mi olduğu noktasında tereddüt yaşanmaz. Ancak, öyle karmaşık işler olmaktadır ki işin bünyesinde **yapım ve hizmet işleri bir arada bulunmaktadır.** Bu durumda, idarelerce işin nitelendirilmesi hususunda nasıl hareket edilmelidir?

- İdarelerin böyle bir durumla karşılaşmaları durumunda, iş kalemlerini yapım ve hizmet olarak gruplandırması **ve bu grupların yaklaşık maliyetteki ağırlık oranını esas alarak işlem tesis etmesinin uygun** olacaktır.

(2007/UM.Z-1271, 2008/UM.I-4419,2007/UYZ-980)

YAPIM İŞLERİ ARASINDA SAYILMAYAN BİR İŞİN YAPIM İŞİ OLARAK KABUL EDİLEBİLMESİ İÇİN;

- Bu işin yapılma tekniğinin ismen sayılan işlere benzerliğı yanında;
 - Uygulama projesini ya da kesin projeyi de kapsayan teknik şartnameye dayanması,
 - Yapım müteahhidinin deneyiminin arandığı ve uzmanlık alanına giren işlerden olması,
 - Vasıfsız işgücünden ziyade ağırlıklı olarak malzeme, makine ve ekipman girdisine ihtiyaç duyulması,
 - İstisnalar dışında, fen ve sanat kurallarına uygun olarak bir eserin meydana getirilmesi

koşulunun aranması gerekir.(64.1)

TANIMLAR-5

- Tebliğin 63.1 maddesinde de; “4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde, büyük onarım yapım tanımı içinde, bakım ve onarım ise hizmet tanımı içinde sayılmıştır. Bu çerçevede, bütçe tertiplerine bakılmaksızın makine ve ekipmanın bakım ve onarımının hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir. Küçük onarımlar da dahil olmak üzere yapıma ilişkin onarımların ise hizmet alımı olarak ihale edilmesi mümkün değildir.” denilmiştir.
- Bu nedenle küçük onarımlar da dahil yapıma ilişkin bütün onarımlar yapım işi olarak değerlendirilmelidir.

5812 sayılı kanunla getirilen diğer tanımlar

- **İstekli olabilecek** : İhale konusu alanda faaliyet gösteren ve ihale veya ön yeterlik dokümanı satın almış gerçek veya tüzel kişiyi ya da bunların oluşturdukları ortak girişimi,
- **Elektronik Kamu Alımları Platformu**: İdareler ile kamu alımları sürecine taraf olanların bu sürece ilişkin işlemleri internet üzerinden gerçekleştirebilecekleri ve Kurum tarafından yönetilen elektronik ortamı,(faaliyete geçmedi)

- **Dinamik alım sistemi:** İhale dokümanına uygun ön teklif veren ve sistemin geçerlik süresi içerisinde yeterlik kriterlerini sağlayan bütün isteklilerin sisteme kabul edildiği, piyasada mamul olarak bulunan malların tedarikine yönelik tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilen alım sürecini,

- **Elektronik eksiltme:** Tekliflerin değerlendirilmesinin ardından elektronik ortamda eksiltme şeklinde sunulan yeni fiyatların veya belirli teklif unsurlarına ilişkin yeni değerlerin bir elektronik araç marifetiyle otomatik değerlendirme metotları kullanılarak yeniden değerlendirilmesi ve sıralandırılması şeklinde tekrar eden işlemleri,

- **Çerçeve anlaşma:** Bir veya birden fazla idare ile bir veya birden fazla istekli arasında, belirli bir zaman aralığında gerçekleştirilecek alımların özellikle fiyat ve mümkün olan hallerde öngörülen miktarlarının tespitine ilişkin şartları belirleyen anlaşma

TEMEL İLKELER

- Saydamlık (Şeffaflık)
 - Rekabet
 - Eşit muamele
 - Güvenirlik
 - Kamuoyu denetimi
 - İhtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması
 - Kaynakların verimli kullanılması
 - Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece yapım işleri ile birlikte mal alımı veya hizmet alımının ihale edilememesi
 - Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla işlerinin kısımlara bölünmemesi
 - Açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usul olması
 - Ödenek şartı
 - ÇED olumlu belgesi alma zorunluluğu
- ✓ **Bu ilkeler kanunun değişik maddelerinde somutlaşmaktadır.**

KAYNAKLARIN VERİMLİ KULLANILMASI

- İhalenin ekonomik açıdan en avantajlı teklif olan en düşük teklif veren üzerinde bırakılması,
- Aşırı düşük tekliflerin reddedilmesi,
- Yıllara sari yapım işlerinde ödenek programlamasının zorunlu olması gibi düzenlemeler kaynakların verimli kullanılmasını sağlamaya yöneliktir.

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 8. maddesine göre de, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.

MAL, HİZMET VE YAPIMIN BİR ARADA İHALE EDİLEMESİ

- Bunun istisnasını **aralarında kabul edilebilir bir doğal bağlantı olma hali** oluşturmaktadır.
- Ankara 8. İdare Mahkemesinin 24.05.2006 tarih ve Esas no: 2006/174 sayılı kararı; “**malzemeli genel temizlik ve malzemeli yemek** pişirme işinin ayrı ayrı uzmanlık, ekipman, teçhizat gerektiren işler olduğu ve bu işlerin bir arada ihale edilmesinin rekabeti engelleyeceği”

- Park yapım işinin müteemmimden olan ve asli ve tali imalatlar olarak ayrılması mümkün olmayan işlerin (çevre duvarı,yürüyüş yolları,oturma , dinlenme üniteleri, çocuk oyun alanı ve elemanları,bank,çöp kutusu,aydınlatma elemanı gibi donatıları)asıl iş kapsamında yaptırılması mümkündür.(Sayıştay Temyiz Kurulunun 13.10.2003-14.10.2003 tarih ve 26685 sayılı kararı)

- Radyolojik görüntüleme hizmet alım ihalesi kapsamında , sistemin yerleştirileceği bir yapı inşa edilerek iş bitiminde idareye teslim edilmesi yükümlülüğünün de dahil edilmesi mevzuata aykırıdır. (2007/UHZ-1036)
- Sokak hayvanlarının toplatılıp rehabilite edilmesi işi ile larva uçkun ve haşerelerle mücadele edilmesi işinin bir arada ihale edilmesi mevzuata aykırı değildir. (2007/UHZ-1020)
- Park ve yeşil alanların bakımı ve onarımı hizmeti işi kapsamında, toprak ve gübre temini, oyun grupları gibi yapım unsurlarının dahil mevzuata aykırı değildir. (2007/UHZ-608)
- Yapım işiyle doğrudan ilgisi bulunmayan ve idarenin mal alımı şeklinde ayrıca temin etmesi gereken ihtiyaçlar yapım ihalesi kapsamında temin edilemez. (2007/UHZ-1863)
- Aralarında doğal bağlantı bulunan ilacın temin edilmesi ile temin edilen ilacın havadan uçakla atılması işlerinin aynı ihale kapsamında ihale edilmesi mümkündür. (2005/UHZ-2051)

EŞİK DEĞERLERİN ALTINDA KALMAK AMACIYLA YAPIM İŞLERİNİN KISIMLARA BÖLÜNEMEMESİ

- *Kurulun 2007/UYZ-3297 sayılı kararı; Aynı yerde ve aynı nitelikteki tek bir işin iki parça halinde ihale edilmesinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 5. maddesinde sayılan temel ilkelere aykırılık teşkil ettiği, ileriki tarihlerde birleştirerek tek ihale şeklinde ihaleye çıkarılması gerektiği...”*

- Aynı tür ihtiyacın karşılanmasına yönelik olarak, alımın parçalara bölünmek suretiyle eşik değerlerin altına çekilmesi ve iki ayrı ihale konusu yapılması mevzuata aykırıdır. (2003/UHZ-585)
- Yıllık ihtiyacın tamamının kısımlara bölünerek pazarlık ve doğrudan teminle karşılanması mevzuata aykırıdır. (2003/UK.Z-751)
- İhtiyacın tamamı dikkate alınarak bir yıl süre ile açık ihale usulü ile temin edilmesi gereken özel güvenlik hizmetinin altı aylık süre için 21/f bendi kapsamında temini mevzuata aykırıdır. (2007/UH.Z-1373)

AÇIK İHALE VE BELLİ İSTEKLİLER ARASINDA İHALE USULÜNÜN TEMEL USUL OLMASI

- Kanununun 5. maddesinde belli istekliler arasında ihalenin temel usullerden olduğu, 20. maddesinde ise belli istekliler arasında ihale usulünün kullanılabilmesi için birtakım özel şartların öngörülmüş olması karşısında, **açık ihale usulü belli istekliler arasında ihale usulüne göre** öncelikli usuldür denebilir.

- “.....Belediyesinin sorumluluğundaki tüm parkların bakım ve temizliği işinin açık ihale usulü ile gördürülmesi gerekirken, 15 günlük kısımlara bölünerek 24 kez doğrudan temin usulü ile yaptırıldığı; asfalt çalışmalarında kullanılmak üzere sathi kaplama malzemesinin açık ihale usulü ile satın alınması gerekirken, aynı dönemde 6 kısma bölünerek doğrudan temin usulü ile satın alındığı görülmüştür.

Bu itibarla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na aykırı olarak gerçekleştirilen mal ve hizmet alımlarına ilişkin söz konusu işlemlerin incelenerek gereğinin yapılmasını 3. Daire kararı gereğince arz ve rica ederim.”

(Sayıştay 3. Dairesini Kararı)

ÖDENEK ŞARTI

Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamayacağı kural olmakla birlikte bunun istisnaları vardır:

- Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için mali yıl sona ermeden ihaleye çıkılabilir. (4734-62/b)
- 4734 62/a maddesine göre birden fazla yılı kapsayan yapım işlerinde ilk yıl için proje maliyetinin asgari % 10'u bütçeye konulmalıdır.
- Ertesi Yıla Geçen Yüklenmeler (5018/27)
- Yıllara Sari Yüklenmeler (5018/28)
- Yıllara yaygın hizmet yüklenmeleri(5393/67)

İDARELERİN UYMASI GEREKEN DİĞER KURALLAR-1 (62.MADDE)

- Yıllara sari işlerde Ödeneğin programlanması zorunluluğu
- Birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılması esastır.

(doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç)

- İlk yıl için öngörülen ödenek proje maliyetinin % 10'undan az olamaz ve başlangıçta daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimleri sonraki yıllarda azaltılamaz.

Örneğin; Toplam proje maliyetinin 200.000-TL olan bir yatırım işinin 2010 yılında başlayıp 2013 yılında bitirilmesinin düşünüldüğü varsayalım. Buna göre,

- İdare 2010, 2011, 2012, 2013 yıllarına ait programlamayı yapmalıdır.
- 2010 yılında öngörülen ödenek tutarı 20.000-TL den olamaz. (% 10)
- Başlangıçta daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimleri sonraki yıllarda azaltılamayacak.
- Programlanmış ödeneklerin sonraki yıllarda arttırılmasına bir engel yoktur.(4735/15-b)

İDARELERİN UYMASI GEREKEN DİĞER KURALLAR-2 (62.MADDE)

- Öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkan verecek süre dikkate alınarak, idarelerce ihalelerin zamanında yapılması esası
- Ertesi malî yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki malî yıl sona ermeden ihaleye çıkılabilir.
- Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz.

İDARELERİN UYMASI GEREKEN DİĞER KURALLAR-23(62.MADDE)

- Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.
- (sayılanlarla sınırlı)

İDARELERİN UYMASI GEREKEN DİĞER KURALLAR-4 (62.MADDE)

- İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda **ön veya kesin proje üzerinden** ihaleye çıkılabilir.
- Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur.

İDARELERİN UYMASI GEREKEN DİĞER KURALLAR-5 (62.MADDE)

- Doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde **ön veya kesin proje üzerinden,**
- Her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, (bina işleri hariç) yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden, ihaleye çıkılabilir.

İDARELERİN UYMASI GEREKEN DİĞER KURALLAR-7 (62.MADDE)

- İdarelerce bütçesinin programlanmasında, ihalede ise isteklilerce verilen tekliflerin karşılaştırılmasında kullanılmak üzere tespit edilen yaklaşık maliyet isteklilere duyurulmaz.(Yaklaşık maliyetin gizliliği)
- İhale dokümanı hazırlanmadan ilân yapılamaz.
- Bu Kanununun 21. (21/f) ve 22. (22/d) maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, **idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu** Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.

% 10 LİMİTİNE İLİŞKİN ŞARTLAR

- Kanun parasal limite atıf yaptığı için bu maddenin uygulanmasında 21/f ve 22/d ye göre yapılacak harcamalar parasal limite tabidir.
- 21. ve 22 . maddenin diğer bentleri gereğince yapılan harcamalar limite tabi değildir.
- Temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar limite tabi değildir.
- 21/f kapsamında yapım işi yaptırılması mümkün olmadığından %10 limiti 22/d ye göre kapsamındaki yaptırılan yapım işlerine göre belirlenecektir.

- % 10 limiti idare bazında takip edilecektir.
- % 10 limiti mal, hizmet ve yapım bazında ayrı ayrı takip edilecektir.
- % 10 limiti mal, hizmet ve yapım bazında ayrı ayrı takip edileceğinden , limit doldurmamış bir ihtiyaç grubundan, limiti doldurmuş bir ihtiyaç grubuna aktarma yapılamaz.
- % 10 limiti mal, hizmet ve yapım bazında takip edileceğinden, ihale edilmesi mümkün olmayan personel maaşları ve harcırahlar gibi ödemeler hesaba katılmaz.

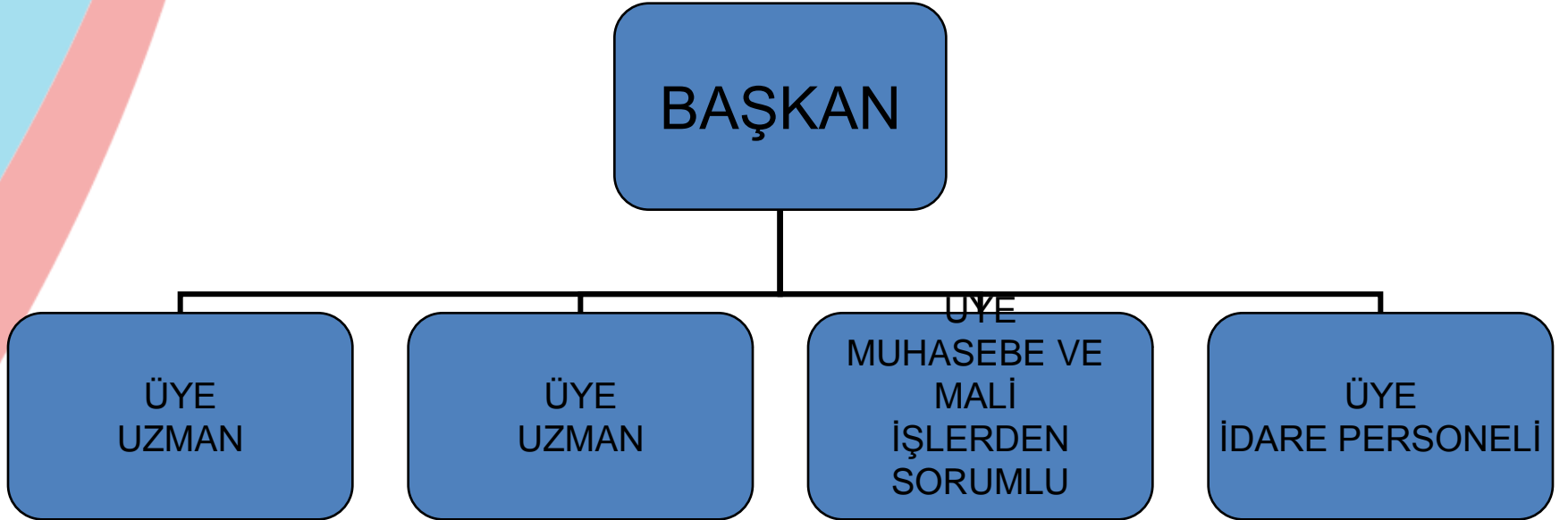
Örneğin bir idarenin bütçe ödeneklerini aşağıdaki şekilde olduğu düşünelim;

Yapım bütçesi : $30.000.000 * 10/100 = 3.000.000$

Hizmet bütçesi : $20.000.000 * 10/100 = 2.000.000$

Mal bütçesi : $10.000.000 * 10/100 = 1.000.000$

İHALE KOMİSYONU

- Tek sayıda olmak şartıyla komisyon **üye sayısı 5'ten fazla olabilir.**
- İhale komisyonunun eksiksiz olarak ihaleyi sonuçlandırabilmesi için idarece yeterli sayıda yedek üyenin belirlenmesi gerekmektedir.
- Bu çerçevede, yedek üyeler tespit edilirken ihale konusu işin uzmanları ile muhasebe veya mali işlerden sorumlu personel yerine geçecek yedek üyeler de mutlaka belirlenmelidir.
- Yedek üyelerin asıl üyelerin taşıması gereken özellikleri haiz olması gerekir.

- Bir makamdaki görevi nedeniyle ihale komisyonunda görevlendirilen kişinin o görevinden herhangi bir şekilde ayrılması sonucu komisyon üyeliğinden de ayrılmak zorunda kalması halinde ayrılan personelin yerine atanan kişi değil, **o asıl üyenin yedeği ile ihaleye devam edilmesi** ve herhangi bir nedenle asıl üyenin yerine geçen yedek üyenin geçerli mazeret durumları hariç ihale sonuçlanıncaya kadar komisyon üyeliğine devam etmesi gerekmektedir.

- İhale komisyonlarının **kural olarak** idare personelinden oluşturulması gerekmektedir.

Ancak ihaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde bu **Kanun kapsamındaki idarelerden** komisyona üye alınabilir.

- Kanunda “personel” denildiğinden **işçi veya sözleşmeli personelin** de komisyon üyesi olması mümkündür.

- Ayrıca ihale komisyonu dışında **başka adlar altında komisyonlar oluşturulmaksızın**, ihale sürecindeki bütün değerlendirmeler ihale komisyonu tarafından yapılır. (Uygulama Yönetmelikleri)
- **İhale yetkilisi**, ihale komisyonunda görev alamaz.
- **Kurulların ihale yetkilisi olduğu** durumlarda da kurul üyeleri ihale komisyon üyesi olamazlar.

- Genel Tebliğe gore, **ihale komisyonu uyeleri** mal ve hizmet alımları ile yapım işleriyle ilgili **muayene ve kabul komisyonunda veya kontrol teşkilatında görev alabilir.**
- Ancak, **kontrol teşkilatında yer alan görevliler,** hizmet alımları ve yapım işleriyle ilgili **muayene ve kabul komisyonunda görev alamazlar.**
- **Danışmanlık hizmet alımlarında** ihale komisyonunun muhasebe ve mali işlerden sorumlu personeli dışındaki diğer uyelerinin ihale konusu işin uzmanı olması zorunlu.

- Çerçeve anlaşma ihalesini yapmak amacıyla kurulan ihale komisyonunun görevi çerçeve anlaşmanın imzalanması ile sona erer.
- Çerçeve anlaşma imzalanan isteklilerin on iki ayda bir yeterliklerinin devam ettiğine dair belgelerin değerlendirilmesi, **aynı komisyonun yeniden görevlendirilmesiyle yapılabileceği gibi, yeni bir ihale komisyonu kurularak da yapılabilir.**
- Münferit sözleşme yapmak için verilen teklifler idarece, tek sayıda olmak **üzere en az üç kişiden oluşturulacak ayrı bir ihale komisyonu** tarafından değerlendirilir.

İHALE KOMİSYONUNUN SORUMLULUĞU

- Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Kararlarda çekimser kalınamaz. **Komisyon başkanı ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludur.** Karşı oy kullanan komisyon üyeleri, gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır. Bu nedenle kanuna aykırı bir husus tespit etmeleri durumunda komisyon üyelerinin gerekçelerini yazarak karşı oy kullanmalıdırlar.

- Ayrıca ihale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır.

İHALE KOMİSYONUNUN OLUŞTURULMA ZAMANI VE İHALE DOKÜMANININ İHALE KOMİSYON ÜYELERİ TARAFINDAN İNCELENMESİ

- İhale komisyonunun ihale ilk ilan veya davet tarihini izleyen en geç 3 (üç) gün içinde oluşturulmalı, **aynı süre içerisinde de ihale işlem dosyasının bir örneğinin ihale komisyonunun asıl üyelerine verilmesi gerekmektedir.**

- Genel Tebliğin 5.10. maddesindeki açıklamaya göre, ihale işlem dosyasının bir örneğinin ihale komisyonu yedek üyelerine verilmesi **zorunlu olmamakla birlikte**, idare tarafından gerek görüldüğü **takdirde yedek** üyelere de ihale işlem dosyasının bir örneği ihale komisyonu oluşturulma anında verilebilir.
- **Ancak**, yedek üyenin asıl üyenin yerine ihale komisyonunda görev alması halinde ihale işlem dosyasının yedek üyeye verilmesi **zorunludur**.

EŞİK DEĞERLER

- Yaklaşık maliyet esas alınmaktadır.
- EŞik değerler 13 ve 63 üncü maddelerinin uygulanmasında ve **yeterlik kriterlerinin belirlenmesinde** kullanılmaktadır.
- Buradaki parasal limitler Kanununun 67. maddesi uyarınca her yıl 1 Őubat tarihinden geçerli olmak üzere güncellenmektedir.

İHALE İŞLEM DOSYASI

- İhalesi yapılacak **her iş için bir ihale işlem** dosyası düzenlenmelidir.
- Bu dosyada aşağıdaki belgelere yer verilir;
 - Onay belgesi ve eki yaklaşık maliyet hesap cetveli,
 - İhale dokümanı, ilan metinleri,
 - Adaylar veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler,
 - İhale komisyonu tutanak ve kararları,
 - İhale sürecine **ilişkin bütün belgeler.**

YAKLAŖIK MALİYET HAZIRLANMASI

Yaklaşık Maliyet

- Yaklaşık Maliyet
 - İhale onay belgesi düzenlenmeden önce,
 - **Dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde,**
 - Fiyat ve **gerektiğinde miktar araştırması** yapılmak suretiyle,
 - **KDV hariç** olarak belirlenir.
- Ön ilan yapılan hallerde tahmini olarak hesaplanan yaklaşık maliyet, ihale veya ön yeterlik ilanı öncesi **yeniden hesaplanabilir.**

YAKLAŞIK MALİYETİN GİZLİLİĞİ

- Yaklaşık maliyetin gizliliği esas olup, yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez,
- İsteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.

BU GİZLİLİĞİ İHLAL EDENLERİ SORUMLULUĞU

- Kanunun 61. maddesinde yaklaşık maliyetin ifşa edilmesi halinde ilgisine göre 58 ve 60. maddelerin uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir. 58. madde ihalelere katılmaktan yasaklama, 60. madde **görevlilerin ceza sorumluluğudur.**
- Ayrıca yaklaşık maliyetin **hatalı hazırlanması** halinde kamu görevlilerin Kanunun 60. maddesine göre sorumlulukları söz konusu olacak, danışmanlık hizmet sunucularına ihale edilmişse, 4735 sayılı KİSK'in "Danışmanlık hizmet sunucularının sorumluluğu" başlıklı **32. maddesine göre** sorumlulukları söz konusu olacaktır.

YAKLAŞIK MALİYETİN AÇIKLANMASI

- Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereği, ihale komisyonu tarafından yaklaşık maliyetin, **teklif fiyatları ile birlikte, pazarlık usulü ile yapılan ihalede ise son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanması gerekir.(5812)**

- Bu çerçevede, ihale komisyonu tarafından 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca teklif zarflarının incelenmesinin ardından, **teklif zarfları açılmadan önce yaklaşık maliyet açıklanacaktır.**
- Ancak, isteklilerce sunulan teklif zarflarının hiçbirinin Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına **uygun olmadığına anlaşılması halinde yaklaşık maliyet açıklanmayacaktır.**

PAZARLIK USULÜNDE SON YAZILI TEKLİFİN VERİLMEMESİ DURUMUNDA YAKLAŞIK MALİYETİN AÇIKLANMA ZAMANI

- Pazarlık usulüyle yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin **son yazılı fiyat teklifleri** ile birlikte açıklanacağını belirttik. Ancak, son yazılı fiyat teklifini sunmayan isteklilerin ilk teklifleri son teklifi olarak kabul edileceğinden, **son yazılı tekliflerin verilip verilmediğine, teklif zarfları ve tekliflerin usulüne uygun olup olmadığına bakılmaksızın, son yazılı fiyat tekliflerinin verileceği tarih ve saatte yaklaşık maliyet açıklanacaktır.**

KISMİ TEKLİF VERİLMESİNE İMKAN TANINAN İHALELERDE YAKLAŞIK MALİYETİN AÇIKLANMASI

- Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, ihale komisyonu, yaklaşık maliyetin açıklanacağı aşamada;
 - ❖ Toplam yaklaşık maliyet tutarı ile
 - ❖ Her bir kısım için belirlenen yaklaşık maliyet tutarını ayrı ayrı açıklayacaktır.
- Ayrıca....

- Kısmi teklif verilmesine izin verilen mal alımı ihalelerinde, ihale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını okuyarak açıklayabileceği gibi her bir kısmın yaklaşık maliyet tutarınının yer aldığı bir çizelgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de yaklaşık maliyet tutarlarını açıklayabilir.

YAKLAŞIK MALİYETİN AÇIKLANMASI UYGULAMASI

- Bu uygulamanın doğru olduğunu düşünüyoruz. Zira yaklaşık maliyetin başta gizli olmasının sebebi isteklilerin yaklaşık maliyetten habersiz olarak ve yaklaşık maliyetten etkilenmeksizin teklif vermelerini sağlamak ve piyasa şartlarında bir ihale bedelinin oluşmasını sağlamaktır.

YAKLAŞIK MALİYETİN HAZIRLANMASI

- Yaklaşık maliyetin idarelerce hesaplanması esastır. Ancak, işin özelliğinden dolayı, idarelerce hazırlanmasının mümkün olmaması sebebiyle **teknik şartnamenin danışmanlık hizmeti alınarak hazırlanması durumunda**, bu kapsamda yaklaşık maliyet de aynı danışmanlık hizmet sunucusuna hesaplatılabilir.
- Tek başına hazırlattırılması mümkün değil.

FİYAT FARKI VERİLMEMEYECİK İŞLERDE YAKLAŞIK MALİYETİN HESABINDA DİKKATE ALINMASI GEREKEN HUSUS

- Bu durumda yaklaşık maliyet **ilerdeki fiyat değişiklikleri** de göz önüne alınarak tespit edilmelidir. Aksi taktirde istekliler tekliflerini fiyat farkı verilmeyeceğini göz önüne alarak vereceklerinden **yaklaşık maliyetin üzerinde tekliflerle karşılaşılması söz konusu olabilecektir.**

YAKLAŞIK MALİYET HESABINDA YÜKLENİCİ KARI

- Yapım işlerinde yüklenici karı ve genel gider karşılığı olarak %25 eklenir.
- Hizmet alımlarında % 20 oranını geçmemek üzere sadece yüklenici karı belirlenir.
- Mal alımlarında kar ve genel gider karşılığı öngörülmemiştir.

HİZMET ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETİN HESAPLANMASI

- Yaklaşık maliyetin tespiti açısından hizmet ihalelerini 2 kısma ayırarak incelememiz gerekir.

Buna göre uygulanacak Yönetmelik hükümleri:

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları	7,8,9,10
Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımları	7,8,9

HİZMET ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETE İLİŞKİN İLKELER

- İdare tarafından, ihale onay belgesi düzenlenmeden önce, bu Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre ayrıntılı fiyat ve gerektiğinde miktar araştırması yapılmak suretiyle ihale konusu için **KDV hariç yaklaşık maliyeti** hesaplanır ve **dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir.**
- Ön ilan yayımlanmadan önce tahmini alım miktarı esas alınarak hesaplanan yaklaşık maliyet, ihale veya ön yeterlik ilanı öncesi alım miktarı ve diğer hususlar göz önünde bulundurularak **yeniden hesaplanabilir.**
- İhale konusu için bir kısma teklif verilmesinin mümkün olduğu hallerde, yaklaşık maliyet her bir **kısım için ayrı ayrı** olmak üzere işin tamamı dikkate alınarak hesaplanır.

HİZMET ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETE İLİŞKİN İLKELER

- İhale konusu işte kullanılacak malzeme, araç, teçhizat, makine ve ekipman gibi unsurların idare tarafından verilmesi durumunda; yaklaşık maliyet, bu **unsurların bedeli hariç tutularak** hesaplanır ve bu unsurların listesi yaklaşık maliyet hesap cetvelinin ekine konulur.
- İhale komisyonu tarafından yaklaşık maliyet teklif fiyatları ile birlikte açıklanır. Pazarlık usulü ile yapılan ihalede ise yaklaşık maliyet, son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanır. **Bu aşamadan önce yaklaşık maliyet açıklanamaz ve ilan edilemez.**
- Yaklaşık maliyetin **idarelerce hesaplanması esastır.** Ancak, işin özelliğinden dolayı, idarelerce hazırlanmasının mümkün olmaması sebebiyle teknik şartnamenin danışmanlık hizmeti alınarak hazırlanması durumunda, bu kapsamda yaklaşık maliyet de aynı **danışmanlık hizmet** sunucusuna hesaplatılabilir.

HİZMET ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETİN HESAPLANMASINA ESAS FİYATLARIN TESPİTİ

Yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde;

- a) Kamu kurum ve kuruluşlarınca işin niteliğine göre belirlenmiş fiyatlar,
- b) İhaleyi yapan idare veya diğer idarelerce gerçekleştirilmiş aynı veya benzer işlerdeki fiyatlar,
- c) İlgili odalarca belirlenmiş fiyatlar,
- ç) İhale konusu işi oluşturan iş kalemlerine veya gruplarına ilişkin olarak piyasadan yapılacak fiyat araştırması kapsamında elde edilecek fiyat tekliflerinin aritmetik ortalaması alınmak suretiyle ya da konusunda uzman bilirkişi ve ekspertizlerden soruşturularak oluşturulan fiyatlar,
- d) İhale konusu işe ilişkin olarak Bütçe Uygulama Talimatlarında ve/veya Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan fiyatlardan KDV veya farklı nitelikteki diğer giderler indirilmek suretiyle bulunan fiyatlar,

Esas alınır.

- İdareler yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde, (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen fiyatların birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir **öncelik sırası olmaksızın** kullanabilirler.

FİYAT ARAŞTIRMASI İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- Fiyat araştırması için yapılan çalışmalarda fiyat sorulacak kişi ve kuruluşlara yazılan yazıda fiyatı tespit edilecek iş grubu veya iş kaleminin **ayrıntılı özelliklerine** yer verilir. Fiyat istenecek kişi ve kuruluşlara aynı **koşulları taşıyan yazılarla başvurulur** ve fiyatlar **KDV hariç** istenir. İstenen özellikleri taşımayan veya gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmadığı düşünülen fiyat bildirimleri ve proforma faturalar **değerlendirmeye alınmaz ve buna ilişkin gerekçeler** yaklaşık maliyet hesap cetvelinde gösterilir.

YAKLAŞIK MALİYETİN HESAPLANMASI

- **Birim fiyat üzerinden teklif alınan ihalelerde;**
 - a) Her bir iş kaleminin miktarını ve gerçekleştirilmesine ilişkin şartları gösteren bir cetvel hazırlanır. Bu cetvelde her bir iş kaleminin adı, birimi, birim fiyatı ve bu fiyata dahil olan maliyetler ile varsa diğer unsurlar gösterilir.
 - b) Birim fiyata dahil olan maliyetler, iş kalemi ile ilgili bütün unsurları içerecek şekilde düzenlenir ve bu iş kalemine dahil olmayan başka giderler öngörülmez.
- **Götürü bedel üzerinden teklif alınan ihalelerde,** işin gerçekleştirilmesine ilişkin şartları gösteren bir cetvel hazırlanır. Bu cetvelde işçilik ile varsa malzeme, ekipman ve diğer unsurlar için belirlenen fiyatlar ve bu fiyata dahil olan maliyetler gösterilir.

YAKLAŞIK MALİYETİN GÜNCELLENMESİ

- Yaklaşık maliyetin, hesaplandığı tarihten itibaren ihalenin ilk ilan veya davet tarihine kadar güncelliğini kaybettiği durumlarda, işi oluşturan unsurlara ilişkin maliyetler idarelerce, Türkiye İstatistik Kurumu aylık ÜFE Genel Endeksi (2003=100 Üretici Fiyatları Endeksi G satırındaki endeks) üzerinden güncellenir.
- Asgari ücret ve diğer işçilik maliyetlerinde ilgili mevzuatından kaynaklanan değişiklikler nedeniyle yaklaşık maliyetin ihale tarihine kadar geçen sürede değişikliğe uğradığının belirlenmesi durumunda, gerekçesi belirtilmek suretiyle ihale komisyonu tarafından, bu maliyetler dikkate alınarak yaklaşık maliyet güncellenir.

HİZMET ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYET HESABINDA YÜKLENİCİ KARI

- Hizmet alımlarında % 20 oranını geçmemek üzere sadece yüklenici karı belirlenir.

YILLARA YAYGIN HİZMET ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYET HESABI

İşin toplam süresini kapsayacak şekilde yapılır ve bulunan toplam tutar yaklaşık maliyet olarak belirlenir. Eşik değerler, diğer parasal limitler ve ilan sürelerinin uygulanmasında toplam yaklaşık maliyet tutarı dikkate alınır.

PERSONEL ÇALIŞTIRILMASINA DAYALI HİZMET ALIMLARI

Personel alıştırılmasına dayalı hizmet alımları

- Ağırlıklı olarak personel alıştırılmasına dayanan, çalıştırılacak personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı hizmetlerdir.
- Tebliğde personel alıştırılmasına dayalı olan/olmayan hizmetler arasında sayılmayan işlerin personel alıştırılmasına dayalı olup olmadığı yukarıda yer verilen tanıma göre idarelerce değerlendirilecektir.

Personel alıştırılmasına dayalı hizmetler

- Malzemeli veya malzemesiz temizlik,
 - malzemesiz yemek,
 - özel güvenlik,
 - sayaç okuma ve kesme-açma,
 - hasta ve ziyaretçi yönlendirme,
 - tıbbi sekreterlik,
 - veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi hizmetleri gibi hizmetler,
- personel alıştırılmasına dayalı hizmetlerdir.

- Malzeme dahil yemek hazırlama hizmeti veya malzeme dahil yemek hazırlama ve dağıtım hizmeti ya da makine ve ekipman ile araçlar ve/veya akaryakıtın yüklenici tarafından sağlanacağı çöp toplama ve nakline ilişkin hizmetler ile personel taşıma **gibi hizmetler personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak değerlendirilmeyecektir.**
- Ancak, personel çalıştırılmasına **dayalı olmayan bir hizmet alımına** ilişkin ihale dokümanında haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirlenmesi hallerde teklif fiyata dahil giderler arasında **işçilik giderine yer verilmesi gerekmektedir.**

- Çöp toplama ve nakline ilişkin hizmetlerde, çöp toplama ve naklinde kullanılacak makine ve ekipmanlar ile çöp toplama araçlarının ve akaryakıtın idare tarafından karşılanması durumunda bu alımların ve ayrıca malzemenin idare tarafından karşılandığı yemek hizmeti (malzemesiz yemek hizmeti) alımlarının **personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir**

PERSONEL ÇALIŞTIRILMASINA DAYALI HİZMET ALIMLARININ İHALESİ

- Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin **birim fiyat teklif alınmak** suretiyle gerçekleştirilmesi ve ihale üzerinde bırakılan istekli ile **birim fiyat sözleşme imzalanması** zorunludur.

- Tekliflerin hazırlanmasında ve asgari işçilik maliyetinin hesaplanmasında, **ihale tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücret dikkate alınacaktır.**
- Çalıştırılacak personel sayısı üzerinden brüt asgari ücret tutarı ile brüt asgari ücret üzerinden hesaplanan **işveren payı dikkate alınarak yaklaşık maliyet hesaplanacaktır.** İstekliler tarafından yaşlılık aylığı veya emekli aylığı bağlanmış olan personel çalıştırılacağı belirtilmiş olsa dahi **işçilik hesaplama modülünde yer verilen işveren payları dikkate alınacaktır.** İdarelerce yaptırılacak işin niteliği dikkate alınarak brüt asgari ücret veya brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası olarak ücret belirlenebilir. Brüt asgari ücretin işverene maliyetinin **(%) fazlası** olarak belirleme yapılmayacaktır.

- Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü ve yılbaşı günü) yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi, fazla çalışmalar için ise aynı Kanunun 41 inci maddesi uyarınca hesaplanacak ücret, **brüt asgari ücret üzerinden**; idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası öngörülmüş ise bu **tutar üzerinden hesaplanacaktır**. Bu durumda, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi uyarınca belirlenecek ücretin hesaplanabilmesi açısından çalışılacak gün ve personel sayısı ile fazla çalışma yapılacak hallerde **toplam fazla çalışma saati ihale dokümanında belirtilecektir**.

- İhale konusu işte çalışacak personele ilişkin **yemek ve yol maliyetlerinin** istekli tarafından karşılanmasının öngörüldüğü hallerde, bu maliyetlerin **brüt tutarları** dikkate alınacaktır.
- Nakdi olarak ödenecek **brüt yemek ve yol bedeli üzerinden işveren sigorta primi ayrıca** hesaplanacak ve yemek bedeli hesaplanırken yemek prim istisna tutarı da dikkate alınacaktır.

- İhale konusu hizmetin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlike sınıf ve derecelerine ilişkin kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden alınacak yazı ile tespit edilerek yaklaşık maliyet hesabı buna göre yapılacak ve bu prim oranına idari şartnamenin ilgili maddesinde yer verilecektir.
- Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne yazılacak yazılarda; prim oranının doğru belirlenmesi için ihale konusu işin niteliği ihale dokümanında **yapılan düzenlemeler esas alınarak ayrıntılı bir şekilde belirtilecektir.**
- İdareler, sözleşmenin uygulanması aşamasında aylık prim ve hizmet belgelerindeki prim oranının **prim tarifesine uygun olup olmadığını** kontrol ederek, hakediş ödemelerini yapacaklardır.

- İdari şartnamede, işin başlangıç tarihinin ayın ilk gününden ve/veya bitiş tarihinin ayın son gününden farklı bir tarih olarak belirlendiği işlerde, **işin başlangıç ayına ait kişi başına asgari işçilik maliyeti; başlangıç tarihinden ayın son gününe kadarki gün sayısı ve işin bitiş tarihinden bir önceki ayın son gününe kadarki gün sayısı dikkate alınarak hesaplanacaktır.**
- Kalan aylara ait teklif edilmesi gereken asgari maliyet toplamı işçilik hesaplama modülü üzerinden hesaplanacak ve bu iki tutar toplanarak işin tamamına ait teklif edilmesi gereken asgari maliyet toplamı bulunacaktır.
- Ancak başlangıç tarihi, ayın 2 nci günü ve işin başlangıç ayının gün sayısı 31 olan işlerde, işin başlangıç tarihi ayın ilk gününden farklı olmakla birlikte başlangıç tarihi ile ayın son günü arasında 30 günlük bir süre kaldığından, işin başlangıç ayına ait asgari işçilik maliyeti için ayrı bir hesaplama yapılmayacak, işçilik hesaplama modülünde 30 gün üzerinden hesaplama yapıldığından başlangıç ayı için ayrı bir işlem gerekmeyecektir.

- Yemek ve yol bedelinin nakdi olarak ödeneceği öngörülen ihalelerinin idari şartnamelerinde, yemek ve yol bedelinin **günlük brüt tutarları** ve **ayda kaç gün ödeneceği yazılacak**, bu brüt tutarların nakdi olarak ödeneceği ve ücret bordrosunda gösterileceği açıkça belirtilecektir.
- Her ay 30 gün olarak kabul edilecek ve bazı ayların 30 günden daha fazla ya da eksik günleri dikkate alınmayacaktır. İdari şartnamede 26 veya 22 olarak belirlenen aylık gün sayısı üzerinden hesaplama yapılacaktır ve 31 veya 28 gün olan aylardaki fiili gün sayısı dikkate alınmayacaktır.
- Yemek ve yol için aylık gün sayısı belirlenmemiş ise 26 gün olarak hesaplama yapılacaktır.
- İdari şartnamelerde ücret ile nakdi olarak ödenecek yemek ve yol gibi giderlerin **net olarak ödeneceğine dair düzenleme yapılmayacaktır**. İdari şartnamede yer alan bu bedellerin brüt olduğu belirtilmemiş olsa bile bu tutarlar brüt olarak kabul edilecek ve buna göre işlem yapılacaktır.

- Çalışacak personelin yemek ve yol maliyetlerinin isteklilerce aynı olarak karşılanmasının öngörüldüğü işlerde, bu ihtiyaçların isteklilerce aynı olarak karşılanacağı **idari şartnamelerin ilgili maddesinde belirtilecek** ve aylık gün sayısı gösterilecek, ancak buna ilişkin bir bedel öngörülmececek, personelin bu ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin kriterler ve asgari standartlar (yemek çeşidi, kalori vb.) ise ihale dokümanının ilgili bölümünde belirlenecektir.
- Bu şekilde verilen tekliflerin değerlendirilmesinde ise tekliflerin söz konusu aynı ödemeleri de içerdığı kabul edilerek değerlendirmeler buna göre yapılacaktır. İstekliler, aynı olarak karşılayacakları yemek ve yol maliyetleri için bir bedel öngörececek ve aşırı düşük teklif sorgulamasına verdiği cevapta bu bedeli belgelendirecektir.

- İdari şartnamede çalışacak personelin yemek veya yol maliyetinin idarenin yemekhanesinden veya personel servisinden karşılanacağı ve bedelinin yüklenicinin hakedişinden kesileceğine dair bir düzenleme yapılmışsa, **yemek ve yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecektir.**
- Bu durumda her bir personel için hakedişten kesilecek yemek veya yol bedelinin tutarı idari şartnamede gösterilecektir. Hakedişten kesilecek bu yemek veya yol bedelinin, idare personeli için öngörülen yemek veya yol bedelinde bir artış yapılsa bile değiştirilemeyeceği göz önünde bulundurularak, yemek ve yol bedelinin yıl içinde meydana gelecek **artışları da kapsayacak** şekilde tahmini bir bedel olarak belirlenmesi gerekecektir.

- Yol giderine ilişkin olarak personele mutat taşıt bileti verilmesi öngörülürse, **yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecek** ve eğer bu maliyet faturalandırılabiliriyorsa KDV hariç hesaplanacaktır. Aylık bilet, abonman kartı ya da toplu olarak alınan bilet fiyatlarının günlük bilet fiyatlarından daha düşük olması halinde, günlük bilet fiyatı yerine bu fiyatlar dikkate alınarak hesaplama yapılacaktır.

- Yemek, yol ve giyecek gibi ihtiyaçların isteklilerce karşılanmasının **ngrlmediği durumlarda ise** idari şartnamelerde bunlara ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmayacak ve sözleşmenin uygulanması sırasında yükleniciden çalışanlara ait bu tür giderleri karşılaması istenmeyecektir.

- Personelerle ilgili **giyecek giderleri**, işin yapılması sırasında personelce kullanılması istenen kıyafetle ilgili olduğundan giyecek giderinin işçilere aylık veya nakdi olarak ödeneceğine dair bir düzenleme yapılmayacak, giyecek giderleri için parasal tutar öngörülmecek ve giyeceğin özellikleri ile sayısı ihale dokümanında belirtilecektir.
- Ancak süresi 3 ay ve daha az olan personel çalıştırmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde, teklif fiyata dahil olacak masraflar arasında giyecek giderine yer verilmeyecek ve istekliler giyecek giderini tekliflerine dahil etmeyecektir.

- İşin yürütülmesinde görev alacak ve haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarenin iş yerinde geçirecek şef, müdür, koordinatör gibi personel için ücret ödenmeyeceğine ve teklif fiyata dahil edilemeyeceğine **dair düzenleme yapılmayacaktır.**
- Şef, müdür, koordinatör gibi personel öngörülmüşse bu personelin toplam personel sayısına ve teklif fiyata dahil olduğu kabul edilecektir.

- Buraya kadar saydığımız hususlardan teklif fiyatına dahil olacaklar **idari şartnamede düzenlenecek**, teknik şartnamede ise bunların uygulanması ilgili hükümlere yer verilecektir. Teknik şartnamede, teklife dahil olacak masraflara yer verilmeyecek, idari şartnamede yer alan hükümlerle çelişecek bir düzenleme yapılmayacaktır.

- Birim fiyat teklif cetvellerinde işçilik maliyeti, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü ve yılbaşı günü) yapılacak çalışmalar ve malzeme gideri ile brüt asgari ücretin üzerinde ücret öngörülen personel varsa bunlara **ilişkin maliyetlerin ayrı ayrı iş kalemleri şeklinde düzenlenmesi gerekmektedir.**
- Teklif fiyatına dahil edilmesi öngörülen malzemelerin **tamamı tek bir iş** kalemi olarak kabul edilmek suretiyle birim fiyat teklif cetvelinde malzeme için tek bir satır **açılabilir.**
- Bu durumda, “birim” sütununa ay veya gün yazılacak, işçi” sayısı sütunu ise boş bırakılacaktır. İdareler, her bir malzeme için ayrı satır da açabilecektir. Söz konusu malzemeler için ayrı satır açılması halinde “birim” sütununa adet, kg, lt. m, kutu, paket vb. yazılacak, “işçi” sayısı sütunu boş bırakılacak ve miktar kısmına işin toplam süresi boyunca kullanılacak toplam adet, kg, lt. m, kutu, paket vb. her bir ölçü birimi için rakam yazılacaktır.

PRİM İNDİRİMİ

- 15/5/2008 tarihli ve 5763 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ı) bendinde; özel sektör işverenlerinin, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, **işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazinece karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.**

- İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı tüm hizmet alımı ihalelerinde, teklifler Hazine tarafından karşılanacak olan işveren sigorta primi tutarı dikkate alınmadan, işveren payları üzerinden hesaplanarak sunulacak ve değerlendirilecektir.

- Bu çerçevede, fiyat farkı hesaplanması öngörülen ihalelerde sözleşmenin yürütülmesi aşamasında, yüklenicinin yukarıda anılan Kanun hükmü uyarınca prim teşvikinden yararlanması halinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esasların 8 inci maddesinde yer alan, “b) İhale (son teklif verme) tarihi itibarıyla işveren tarafından karşılanacak olan sosyal sigorta primi ve işsizlik sigortası primine ilişkin toplam tutarda; asgari ücret değişikliği veya sigorta primi alt sınır değişikliği ile prim oranları değişikliği gibi sebeplerle meydana gelecek fark, 506 sayılı Kanun gereğince işveren nam ve hesabına Hazinece yapılacak olan ödemeler de dikkate alınmak suretiyle bu Esasların 7 nci maddesi uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.” **hükmü gereğince, Hazine tarafından karşılanan prim tutarı, idare tarafından yüklenicinin hakedişinden kesilecektir.**

- İhale dokümanında günlük olarak belli sayıda personelin idarenin iş yerinde bulunması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılan ihalelerde, 4857 sayılı Kanununun 55 inci maddesi uyarınca izne hak kazanan işçilerin **izin hakları idarenin belirleyeceği takvim çerçevesinde kullanılacak** ve izin kullanan işçiler fiilen çalışan işçi sayısına dahil kabul edileceğinden, izin kullanan işçilerin yerine **başka işçilerin getirilerek sayının tamamlanması talep edilmeyecektir.**
- İdarelerin, ihale konusu işte çalıştırılması istenen personel sayısını bu hususu dikkate alarak belirlemeleri gerekmektedir. İdareler, yıllık ücretli izin haklarının kullanılmasına ilişkin olarak sözleşmenin uygulanması aşamasında 4857 sayılı Kanununun 53, 54 ve 55 inci maddelerinde belirtilen hükümlere uyulup uyulmadığını kontrol edeceklerdir.

- 4857 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince hizmet alımına dayanak teşkil edecek sözleşme ve şartnamelere; işe alınacak kişilerin belirlenmesi ve işten çıkarma yetkisinin kamu kurum, kuruluşları ve ortaklıklarına bırakılması, hizmet alım sözleşmeleri çerçevesinde ya da geçici işçi olarak aynı iş yerinde daha önce çalışmış olanların çalıştırılmasına devam olunması **yönünde hükümler konulmayacaktır.**
- İdarelerce, çalışan personel açısından denetim, sadece teknik şartnamede istenen kriterlere göre ve Hizmet İşleri Genel Şartnamesinde idareye verilen yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yapılacak olup, ihale dokümanında, anılan Kanun maddesine ve ilgili mevzuata aykırı şekilde, işe alınacak veya işten çıkarılacak personelin idarece **belirleneceğine yönelik düzenlemelere yer verilmeyecektir.**

PERSONEL ÇALIŞTIRILMASINA DAYALI HİZMET ALIMLARI

- Brüt asgari ücret ile bu tutar üzerinden hesaplanan işveren payı dikkate alınır.
- Yemek, yol ve giyecek gibi maliyetlerin brüt tutarları eklenir.
- Kısa vadeli sigorta prim oranları ihaleden önce SSK İl Müdürlüğünden alınacak yazı ile tespit edilerek idari şartnameye eklenir.
- Brüt asgari ücretin üzerinde ödeme yapılacaklarda yüzde fazlası belirleme yapılır.
- Hizmetin gerçekleştirilmesi için gerekli malzeme ve bunların piyasa karşılıkları
- Sayılan bu maliyet unsurlarına % 20 geçmemek üzere yüklenici karı
- Karsız maliyet toplamına % 3 sözleşme gideri ve genel gider karşılığı

BİRİM FİYAT TEKLİF ÇETVELİ
(Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları için)
110 işçiyle temizlik hizmeti

İhale kayıt numarası:

Sıra No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Birimi	Miktarı		Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Tutarı (TL)
			İşçi sayısı	Ay/Gün/Saat		
1	Temizlik personeli	işçixay	100	12	666,00	799.200,00
2	Temizlik personeli ¹	işçixgün	100	5	22,20	11.100,00
3	Ulusal bayram ve genel tatil günleri ²	<u>gün</u>		120	22,20	2.664,00
4	Fazla çalışma ³	<u>saat</u>		1000	2,96	2.960,00
5	Temizlik personeli ⁴	işçixay	10	12	732,60	87.912,00
6	Temizlik personeli ⁵	işçixgün	10	5	24,42	1.221,00
7	Temizlik malzemesi ⁶	<u>ay</u>		12	1200	14.400,00
8	Temizlik malzemesi	<u>gün</u>		5	40	200,00
TOPLAM TUTAR (K.D.V Hariç)						919.657,00

- 1 5 günlük kıst çalışma öngörülmüştür.
- 2 Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştırılması öngörülen tüm personel için belirlenen toplam gün sayısı. İdareler bu satırı düzenlerken birim sütununa “gün” ibaresini yazacak, işçi sayısı sütununu boş bırakacak ve ay/gün/saat sütununa çalışılacak toplam tatil günü süresini yazacaktır. Farklı ücret grupları için ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışma öngörülüyorsa her biri için ayrı satır açılacaktır.
- 3 Tüm personel için öngörülen toplam fazla çalışma saati. İdareler bu satırı düzenlerken birim sütununa “saat” ibaresini yazacak, işçi sayısı sütununu boş bırakacak ve ay/gün/saat sütununa toplam fazla çalışma saatini yazacaktır. Farklı ücret grupları için fazla çalışma öngörülüyorsa her biri için ayrı satır açılacaktır.
- 4 Asgari ücretin % XX fazlası (örnekte %10 fazla fazlası) ücret alacak olan personel.
- 5 Asgari ücretin % XX fazlası (örnekte %10 fazla fazlası) ücret alacak olan personel için 5 günlük kıst çalışma öngörülmüştür.
- 6 Teklif fiyatına dahil edilmesi öngörülen malzemelerin tamamı tek bir iş kalemi olarak kabul edilmek suretiyle birim fiyat teklif cetvelinde malzeme için tek bir satır açılmıştır.
- İdareler, her bir malzeme için ayrı satır da açabilecektir. Söz konusu malzemeler için ayrı satır açılması halinde “birim” sütununa malzemenin cinsine göre adet, kg, lt, m, kutu, paket vb. yazılacak, “işçi” sayısı sütunu boş bırakılacak ve miktar kısmına işin toplam süresi boyunca kullanılacak toplam adet, kg, lt, m, kutu, paket vb. her bir birim için rakam yazılarak teklif alınacaktır.

YAPIM İŞLERİNDE YAKLAŞIK MALİYETİN HESAPLANMASI

YAPIM İŞLERİNDE YAKLAŞIK MALİYET

- Fiyat ve rayiçlerin tespitinde;
 - İhaleyi yapan idarenin daha önceki sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar
 - Kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenen fiyatlar
 - İlgili meslek odaları, üniversiteler veya benzeri kuruluşlarca belirlenerek yayımlanmış fiyat ve rayiçler
 - Piyasa araştırmasına dayalı rayiç ve fiyatlar,
 - Yüklenici veya alt yüklenici olarak faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlardan alınacak fiyat ve rayiçler.
- Öncelik sırası yok,

YAPIM İŞİNDE YAKLAŞIK MALİYETİN GÜNCELLENMESİ

- Hesaplandığı tarihten **ilk ilan** veya davet tarihine kadar güncelliğini kaybettiği durumlarda Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endeksler üzerinden güncellenir.

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETİN HESAPLANMASI

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETE İLİŞKİN İLKELER

- İdare tarafından, ihale onay belgesi düzenlenmeden önce, Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre ihale konusu malın **KDV hariç olmak** üzere yaklaşık maliyeti hesaplanır ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir.
- Ön ilan yayımlanmadan önce tahmini alım miktarı esas alınarak hesaplanan yaklaşık maliyet, ihale veya ön yeterlik ilanı öncesi alım miktarı ve diğer hususlar göz önünde bulundurularak **yeniden hesaplanabilir**.
- İhale konusu alımın bir kısmına teklif verilmesinin mümkün olduğu hallerde, yaklaşık maliyet **her bir kısım** için ayrı ayrı olmak üzere işin tamamı dikkate alınarak hesaplanır.

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETE İLİŞKİN İLKELER

- Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde; işçilik, malzeme ve alımla ilgili diğer hususlar dikkate alınarak yaklaşık maliyet hesaplanır. İdare tarafından ihale konusu malın üretimi için yükleniciye verilecek malzeme ve ekipmanlar yaklaşık maliyetin hesaplanmasında dikkate alınmaz.
- İhale komisyonu tarafından yaklaşık maliyet **teklif fiyatlarıyla birlikte açıklanır**. Pazarlık usulü ile yapılan ihalede ise yaklaşık maliyet, son yazılı fiyat teklifleriyle birlikte açıklanır. Bu aşamadan önce yaklaşık maliyet açıklanamaz ve ilan edilemez.

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETE İLİŞKİN İLKELER

- Yaklaşık maliyetin **idarelerce** hesaplanması esastır. Ancak, işin özelliğinden dolayı, idarelerce hazırlanmasının mümkün olmaması sebebiyle teknik şartnamenin danışmanlık hizmeti alınarak hazırlanması durumunda, bu kapsamda yaklaşık maliyet de aynı danışmanlık hizmet sunucusuna hesaplatılabilir.
- İhale komisyonu, yaklaşık maliyetin ihale tarihine kadar geçen sürede değişikliğe uğradığını belirlemesi durumunda; **değişikliğin gerekçelerini belirtmek suretiyle güncellediği yaklaşık maliyeti dikkate alır.**

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETİN GÜNCELLENMESİ

- İhale komisyonu, yaklaşık maliyetin **ihale tarihine kadar** geçen sürede değişikliğe uğradığını belirlemesi durumunda; değişikliğin gerekçelerini belirtmek suretiyle **güncellediği yaklaşık maliyeti** dikkate alacağı hususu düzenlenmiştir. Ancak **hizmet ve yapım işlerinde olduğu gibi** herhangi bir kriter belirlenmemiştir.

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETİN HESAPLANMASI DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- İdare yaklaşık maliyetin hesaplanmasında; **alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek KDV hariç fiyat bildirilmesini ister.**
- İdare, gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep olabilecek fiyat bildirimlerini ve proforma faturaları **değerlendirmeye almaz.** Bu durumda değerlendirmeye alınmayan fiyat bildirimleri ile proforma faturaların değerlendirmeye alınmama **gerekçeleri de hesap cetvelinde** belirtilir.
- Yaklaşık maliyetin hesaplanmasında kullanılan her tür bilgi ve belgeye hesap cetveli ekinde yer verilir.

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYETİN HESAPLANMASINA ESAS FİYATLARIN TESPİTİ

Yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde;

- a) İdare, alım konusu malın özelliğine göre kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından fiyat isteyerek yaklaşık maliyeti hesaplayabilir.
- b) İdare, piyasada alım konusu malı üreten veya pazarlayan gerçek veya tüzel kişilerden de fiyat bildirimini veya proforma fatura isteyerek yaklaşık maliyeti hesaplayabilir.
- c) İdare, alım konusu mala ilişkin olarak Bütçe Uygulama Talimatlarında ve/veya Sağlık Uygulama Tebliğlerinde yer alan fiyatları kullanarak yaklaşık maliyeti hesaplayabilir. Bu fiyatlarda KDV veya farklı nitelikte giderler bulunması durumunda bu giderler fiyatlardan indirilerek yaklaşık maliyet hesaplanır.
- ç) İdare, alım konusu mal ile ilgili daha önceki dönemlerde alım yapmış ise Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan uygun endeksten yararlanmak suretiyle bu alımlara ilişkin fiyatları güncelleyerek yaklaşık maliyeti hesaplayabilir. Döviz ile yapılmış olan alımlarda ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru veya çapraz kur üzerinden fiyatlar güncellenerek yaklaşık maliyet hesaplanabilir.
- d) İdare, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfalarında yayımlanan fiyatları kullanarak yaklaşık maliyeti hesaplayabilir.

ESAS ALINACAK FİYATLARDA ÖNCELİK SIRASI

- İdareler yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde, (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen fiyatların birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanabilirler.

MAL ALIMLARINDA YAKLAŞIK MALİYET HESABINDA YÜKLENİCİ KARI

- Mal alımlarında yukarıdaki yöntemlere tespit edilen tutar ihaleye esas yaklaşık maliyet olarak kabul edilmekte ve herhangi bir kar ve genel gider ilave edilmemektedir.

İHALE DOKÜMANININ İÇERİĞİ

YAPIM 13.MD; HİZMET 12.MD; MAL 10.MD

➤ İhale dokümanında

1. İdari şartname
 2. Sözleşme tasarısı,
 3. Teknik şartname (*yapım işlerinde proje dahil*)
 4. Gerekli diğer belge ve bilgiler (*standart formlar, birim fiyat tarifleri vs.*) bulunur.
- İhale dokümanında yapılan düzenlemeler birbirine aykırı olamaz.

ÖN YETERLİK DOKÜMANINDA İSE;

- Adaylarda aranılan şartlara,
- Ön yeterlik kriterlerine,
- Gerekli diğer belge ve bilgilere yer verilir.

İHALE VEYA ÖN YETERLİK DOKÜMANINDA YAPILAN DÜZENLEMELERİN BİRBİRİNE UYGUN OLMASI GEREĞİ

- İhale veya ön yeterlik dokümanında yapılan düzenlemelerin birbirine uygun olması gerekmektedir ki, ihaleye teklif hazırlama niyetinde olanlar tereddüt yaşamassınlar ve sağlıklı bir şekilde teklif hazırlayabilsinler.

İHALE DOKÜMANININ HAZIRLANMASI

YAPIM 14.MD; HİZMET 13.MD; MAL 11.MD

- İhale dokümanının hazırlanmasında ilgili Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan tip şartnameler, standart formlar, tip sözleşme, **(Hizmet İşleri Genel Şartnamesi, Yapım İşleri Genel Şartnamesi)** ve Kurum tarafından yayımlanan diğer mevzuat esas alınır.
- Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ile Yapım İşleri Genel Şartnamesi doküman satın alanlara doküman kapsamında **verilmeyecektir.**

İHALE DOKÜMANININ HAZIRLANMASI

YAPIM 14.MD; HİZMET 13.MD; MAL 11.MD

- İhale dokümanı; ilk ilan tarihine davet yapılacak hallerde ise davet tarihine kadar hazırlanır.
- Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde, ön yeterlik dokümanı ile ihale dokümanı, ön yeterlik ilan tarihine kadar hazırlanır.

İHALE DOKÜMANININ HAZIRLANMASI

YAPIM 14.MD; HİZMET 13.MD; MAL 11.MD

- İhale dokümanının **Türkçe hazırlanması zorunludur.**
- Ancak, ihale yabancı isteklilere açık ise dokümanın tamamı veya bir kısmı Türkçe yanında başka dillerde de **hazırlanabilir.**
- Dokümanın anlaşılmasında, yorumlanmasında ve anlaşmazlıkların çözümünde **Türkçe metin esas alınacaktır.**

İDARİ ŞARTNAME

- İdari şartnamede belirtilmesi zorunlu hususlar
- Tip idari şartnamelerde düzenlenmeyen ve işin özelliğine göre düzenlenmesine gerek duyulan hususlar, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, maddeler halinde düzenlenerek “Diğer Hususlar” bölümüne eklenebilir.

İdari şartnamelerin hizmet sunucularına hazırlattırılması mümkün müdür?

- 4734 sayılı Kanununun 12. maddesinde; “İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak,teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir.” hükmü yer almakta olup, idari şartnamelerin idarelerce hazırlanması şarttır.

TEKNİK ŞARTNAME

- İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir.

TEKNİK ŞARTNAME

YAPIM 17.MD;MAL 14.MD;HİZMET 16.MD

- Mal ve hizmet alımı ile yapım işlerine ilişkin ihalelerde teknik şartname hazırlanması zorunludur.
- Teknik şartnamede malın veya yaptırılacak işin teknik kriterleri ve özellikleri gösterilir.
- Teknik kriterlerin ve özelliklerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve fırsat eşitliğini sağlaması zorunludur.

TEKNİK ŞARTNAME

YAPIM 17.MD;MAL 14.MD;HİZMET 16.MD

- Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır.
- Teknik şartnamelerde belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara **yer verilemez**.
- Ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde “**veya dengi**” ifadesine **yer verilmek şartıyla** marka veya model belirtilebilir.

TEKNİK ŞARTNAMESLERİN HİZMET SUNUCULARINA HAZIRLATTIRILMASI MÜMKÜN MÜDÜR?

- Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir.

İHALE İLAN SÜRELERİ VE KURALLARI

- 4734 sayılı Kanununun 13. maddesiyle yaklaşık maliyeti eşik değerin üzerinde olan ihalelerde daha uzun ilan süreleri, yaklaşık maliyeti eşik değerin altında kalan ihalelerde ise kademeli olarak daha kısa ilan süreleri öngörülmüştür.
- Söz konusu maddede öngörülen süreler asgari nitelikte olup, bu sürelerin kısaltılması mümkün değildir.

13.MADDEDE SAYILAN İLAN SÜRELERİNİN KISALTILABİLECEĞİ DURUMLAR

- İlanların elektronik araçlar ile hazırlanması ve gönderilmesi,
- İlan ile ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin temin edilmesi,
- Yaklaşık maliyeti eşik değeri aşan ihalelerde ön ilan yapılması

İşin veya ihalenin yapılacağı yerin belirlenmesi

- İşin veya ihalenin yapılacağı yer belirlenirken esas alınacak sınırların nasıl tespit edileceğine ilişkin Genel Tebliğin 13.1.1.3. maddesinde; “İşin veya ihalenin yapılacağı yer belirlenirken, büyükşehirlerde büyükşehir belediye sınırları, diğer yerlerde belediye sınırları, işin veya ihalenin yapılacağı yerin belediye sınırları dışında olduğu durumlarda ise mülki sınırlar dikkate alınarak ilan yapılacaktır. Belediye sınırları dışında kalan yerler için yapılacak ilanlar, mülki sınırlar dikkate alınarak bağlı olunan ilçe veya il merkezinde yapılır.” açıklaması yer almaktadır.

İŞİN YAPILACAĞI YERİN BİRDEN FAZLA OLMASI DURUMU

- İşin yapılacağı yerin birden fazla olması durumunda ilanın nerede yapılacağına ilişkin olarak Genel Tebliğin 13.1.1.1. maddesinde “işin yapılacağı yerin birden fazla olduğu durumlarda, işin yapılacağı **her yerde ilan yapılma zorunluluğu bulunmayıp, işin ağırlıklı olarak yapılacağı** bir yerde ilan yapılması yeterli olacaktır.” açıklaması bulunmaktadır.
- İşin ağırlıklı olarak yapılacağı yer belirlenirken ise, yaklaşık maliyet esas alınacaktır.

İDARELERİN FARKLI YÖNTEMLERİ KULLANARAK İLAN YAPABİLMESİ

- Kanununun 13/son maddesinde “İdareler, yukarıda belirtilen zorunlu ilanların dışında **işin önem ve özelliğine göre** ihaleleri, uluslararası ilan veya yurt içinde çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yolu ile de ayrıca **ilan edebilir**.
- Ancak, uluslararası ilan yapılması halinde asgari ilan sürelerine 12 gün eklenmesi gerekmektedir.

ÖN İLAN(5812)

- **Ön ilan : (Ek: 20/11/2008-5812/2 md.)** Yıl içerisinde ihale edilmesi planlanmış işlere ilişkin olarak, **mali yılın başlangıcını izleyen mümkün olan en kısa** sürede yapılan duyuru olarak tanımlanmıştır.
- Ön ilanda belirtilmesi zorunlu hususlar 4734/13 maddesinde belirtilmiştir.
- Ön ilan, sadece tek bir ihale için gerçekleştirilebilecek olup, ön ilanda birden fazla ihaleye yer verilmesi mümkün değildir. Yapım Yönetmeliğinde bu husus **“Bir ön ilana bağlı olarak sadece bir ihale gerçekleştirilebilir.”** şeklinde ifade edilmiştir.

HANGİ DURUMLARDA ÖN İLAN YAPILABİLİR?

- İdareler, yaklaşık maliyeti 8 inci maddede belirtilen eşik değerlere **eşit** veya bu **değerleri aşan** ihaleler için Kamu İhale Bülteninde ön ilan yapabilirler.

ÖN İLAN YAPILMASI HALİNDE İLAN SÜRESİ

- Kanununun 13. maddesinde “Uluslararası ilan yapılan haller dahil ön ilan yapılması halinde kırk günlük ilan ve davet süresi **yirmidört güne** kadar **indirilebilir.**” hükmü yer almaktadır. (Takdir hakkı)

Ayrıca ön ilan yapılan hallerde, süre indiriminden faydalanılabilmesi için ihale ilanının ön ilan tarihinden itibaren **en az kırk gün sonra yayımlanması gerekir.**

ÖN İLAN YAPILMASININ İDAREYE İHALE YAPMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ GETİRMEYECEĞİ

- Kanununun 13.maddesinde açıkça hüküm altına alındığı üzere ön ilan yapılmış olması idareye ihale yapma yükümlülüğü getirmez.

ÖN İLAN YAPILAN HALLERDE AÇIK İHALE VEYA BELLİ İSTEKLİLER ARASINDA İHALE YAPMA ZORUNLULUĞU

- Ön ilan yapılan hallerde ihalenin **açık ihale** veya **belli istekliler** arasında ihale usullerinden biriyle gerçekleştirilmesi zorunludur.(4734/13)

ESAS İLAN ÖNCESİ HESAPLANAN YAKLAŞIK MALİYETİN EŞİK DEĞERİN ALTINDA KALMASI DURUMU(BU DURUMDA SÜRE İNDİRİMİMDEN FAYDALANILABİLİR Mİ?)

- **Faydalanılamaz.** Nitekim, Genel Tebliğinin 13.2.2. maddesinde de; “Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için de ön ilan yapılması mümkündür. Ön ilan yapılabilmesi için öncelikle ihale konusu işin yaklaşık maliyetinin hesaplanması gerekmektedir. Ancak, bu aşamada alım miktarının tahmini olarak belirlenmesi yeterli olduğundan, yaklaşık maliyet hesabı da bu miktar üzerinden ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin konuya ilişkin hükümlerine uygun olarak yapılmalıdır. İdarece ihale veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan önce söz konusu yaklaşık maliyet tutarı gözden geçirilerek gerekiyorsa yeniden yaklaşık maliyet hesabı yapılacaktır. **Bu hesaplama sonucunda yaklaşık maliyetin eşik değerinin altında kaldığı anlaşıldığı takdirde yapılan ön ilana dayalı olarak ilan veya davet sürelerinin kısaltılması mümkün değildir.”** açıklaması yer almaktadır.

DÜZELTME İLANI

- 4734 sayılı Kanununun 26. maddesinde “13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olmayan ilânların geçersiz olduğu, bu durumda, ilân bu maddelere uygun bir şekilde yenilenmedikçe ihale veya ön yeterlik yapılamayacağı” ...

- Ancak, 13 üncü maddede belirtilen **ilânın yapılmaması veya ilân sürelerine uyulmaması halleri hariç**, yapılan ilânlarda 24 ve 25 inci madde hükümlerine uygun olmayan hatalar bulunması durumunda, 13 üncü maddeye göre yirmibeş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde ilânların yayımlanmasını takip eden **onbeş gün diğer ihalelerde ise on gün içinde hatalı** hususlar için düzeltme ilânı yapılmak suretiyle ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir.” denilmiştir.
- Buna göre.....

DÜZELTME İLANIYLA TELAFİSİ MÜMKÜN OLMAYAN DURUMLAR

- İlanın Kanununun 13. maddesinde belirlenen yerlerde yapılmamış olması,
 - İlan sürelerine uyulmamış olması (söz gelimi ihale tarihinden en az 40 gün önce yayımlanması gereken bir ilanın, 32 gün önce yayımlanmış olması)
- hallerinde idarenin bu hataları telafi etme imkanı bulunmamaktadır.
- Bu durumda, yapılan ilanlar geçersiz kılınarak 4734 sayılı Kanununun 13, 24 ve 25. maddelerine uygun şekilde yeniden ilan yapılmalıdır.

DÜZELTME İLANININ YAPILMA SÜRESİ

- 25 ve 40 günlük ilan süresi olan ihalelerde ilanın yayımlanmasını takip eden **15 gün içinde,**
 - Diğer ihalelerde ise ilanın yayımlanmasını takip eden **10 gün içinde,**
- düzeltilme ilanının yayımlanması **zorunludur**

İHALE VE ÖN YETERLİK DOKÜMANININ VERİLMESİ

- 4734 sayılı Kanununun 28. maddesine göre, ön yeterlik dokümanı ile ihale dokümanı talep edenler tarafından idarenin ilanda belirtilen adresinde **bedelsiz** olarak görülebilir ve incelenebilir.
- Ayrıca, yayımlanmışsa ihale dokümanı idarenin resmi internet sayfasında da **bedelsiz** olarak görülebilir.
- Ancak, ön yeterlik veya ihaleye **katılmak isteyen** isteklilerin bu dokümanın idarece her sayfası onaylanmış örneklerini **satın almaları** zorunludur.

İHALE DOKÜMANI BEDELİ

- 4734 sayılı Kanununun 28. maddesinde “doküman bedelinin, **basım maliyetini** aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde idarelerce tespit edileceği” hüküm altına alınmıştır.

(Basım maliyeti/hazırlanma maliyeti)

Basım maliyeti

- **Tebliğin 15.1 maddesinde;** “Buna göre, doküman bedeli belirlenirken, basım maliyeti olarak sadece hazırlanan dokümanın basımı ve çoğaltılmasına ilişkin giderler göz önüne alınabilecektir. Bu nedenle, dokümanın basımı ve çoğaltılması sırasında gerçekleşmeyen giderler ve ilan bedeli gibi basım maliyetine ilişkin olmayan diğer giderlerin doküman bedelinin belirlenmesinde dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.” denilmektedir.
- **ÖRNEKLER.....145 SYF**

Dokümanın posta, acele posta veya kargo yoluyla gönderilmesi

- **Tebliğin 15.1. hükmü;**”İhale Uygulama Yönetmeliklerinde, idarece öngörülmesi halinde, doküman satış bedelinin önceden **idare hesabına havale edilmesi kaydıyla**, ön yeterlik dokümanı ile ihale dokümanının iadeli taahhütlü posta, acele posta veya kargo yoluyla satın alınmasına imkân tanınmıştır. Bu konuda **takdir yetkisi idareye** ait olup, idarenin dokümanın posta yoluyla satın alınmasına ilişkin düzenlemeye **dokümanda yer vermemesi halinde, dokümanın posta yoluyla satın alınması mümkün bulunmamaktadır**. İdarece bu yönde bir düzenleme yapılması halinde ise **posta veya kargo masrafları dahil edilerek belirlenen doküman bedelinin yatırılacağı** banka hesap numarasına, ön yeterlik ve ihale ilanında veya davet yazısında yer verilmesi gerekmektedir.”

Dokümanın posta yoluyla satın alınmasına ilişkin talep

- Dokümanın posta yoluyla satın alınmasına ilişkin talebin, doküman bedelinin idarenin hesabına yatırıldığına ilişkin dekont ile birlikte, ihale veya son başvuru tarihinden en az beş gün önce idareye ulaştırılması zorunludur.

İHALE DOKÜMANINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI (ZEYİLNAME)

- İlan yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. İhale dokümanında değişiklik yapılması **zorunlu olursa**, kural olarak bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilân olunur. (GENEL KURAL)

ZEYİLNAMEYE KONU OLABİLECEK HUSUSLAR

- Sadece tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksiklikler,
(tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde)
zeyilname ile değiştirilebilecektir.

BUNA GÖRE, ZEYİLNAME ÜÇ DURUMDA SÖZ KONUSU OLUR:

- **Maddi hatalar:** İhale dokümanında 1 tonluk kamyon yerine sehven 10 tonluk yazılmış olması gibi.
- **Teknik hatalar:** Teknik şartnamede inşa edilecek binada PVC doğrama yapılacağı yazılacakken yanlışlıkla ahşap doğrama yapılacağı yazılmış olması gibi.
- **Teknik eksiklikler:** İhale dokümanı kapsamındaki uygulama projesinin eksik verilmiş olması gibi.

ZEYİLNAMENİN SÜRESİ

- Zeyilname son teklif verme gününden **en az 10 gün** öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ihale dokümanı alanların tamamına gönderilir.
- (Karar 2007/265 syf 153)

DİĞER HUSUSLAR

- Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, **ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi** gün zeyilname ile ertelenebilir.
- Ayrıca zeyilname düzenlemenin hazırlanacak teklifleri etkileyebilir olması karşısında teklifini zeyilname ile getirilen düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini **geri çekerek yeniden teklif verme hakkı da tanımıştır**

İLANA YANSIYAN HUSUSUN ZEYİLNAME İLE DÜZELTİLMESİ

- Zeyilname ile düzeltilen husus **ihale dokümanının ilana yansıyan bir hükmü ise, süresi içinde düzeltme ilanı da yapılmalıdır.**

İHALE DOKÜMANINA İLİŞKİN AÇIKLAMA TALEBİ

- 4734 sayılı Kanununun 29/son maddesinde “Ayrıca, istekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili **olarak son teklif verme gününden 20 gün öncesine** kadar **yazılı olarak** açıklama talep edebilir. Bu talebin idarece uygun görülmesi halinde yapılacak açıklama, bu tarihe kadar ihale dokümanı alan bütün isteklilere **son teklif verme gününden 10 gün** öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ve açıklama talebinde bulunan istekli belirtilmeksizin **yazılı olarak** gönderilir.” hükmü yer almaktadır.
- Buna göre....

AÇIKLAMA TALEBİNE KONU OLABİLECEK HUSUSLAR

- İhale dokümanı satın almış olanlar, ihale dokümanında **net olmayan veya açıklığa kavuşturulmasını istedikleri hukuki veya teknik bir** düzenlemeye ilişkin olarak idareden açıklama talep edebileceklerdir.

AÇIKLAMA TALEBİNİN YAZILI YAPILMASI ZORUNLULUĞU

- Açıklama talebinin yazılı olarak yapılması gerekmektedir olup, sözlü talepler dikkate alınmayacaktır.

AÇIKLAMA TALEBİNE CEVAP VERİLMESİ

- Açıklama talebi idarece uygun görülürse cevaplandırılacaktır. Başka bir anlatımla, açıklamaya konu düzenlemenin yeterince açık olduğu görüşünde olan bir idare, açıklama talebini uygun görmeyebilir.

AÇIKLAMA TALEBİNDE BULUNMA SÜRESİ

- Son teklif verme gününden **20 gün öncesine kadar** açıklama talep edilebilir. Yapım Yönetmeliğinin 27. maddesinde de, “bu tarihten sonra yapılacak açıklama talepleri değerlendirmeye alınmaz.” düzenlemesine yer verilmiştir.

AÇIKLAMANIN GÖNDERİLME SÜRESİ VE USULÜ

- Açıklama, açıklama talebinde bulunan istekli **belirtilmeksizin ihale** dokümanı alanların tamamına gönderilir.
- Açıklama, ihale dokümanı almış olanlara son teklif verme gününden **10 gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını** temin edecek şekilde gönderilir.

İHALE USULLERİ

- Açık ihale usulü
- Belli istekliler arasında ihale usulü
- Pazarlık usulü
- **Not:Doğrudan temin bir ihale usulü olmayıp, bir alım yöntemidir.**

İHALE USULÜNÜN YANLIŞ BELİRLENMESİNİN SORUMLUSU KİMDİR?

- İhale usulünü belirleme yetkisi ihale yetkilisine aittir. Ancak ihale komisyonuna verilen yetkiler düşünülduğünde (39 ve 40. maddeler) ihale usulünün yanlış belirlenmesinden ihale yetkilisi ile birlikte ihale komisyonu da sorumludur. Nitekim Kanununun 60. maddesinde, ...5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır, hükmü yer almaktadır.

AÇIK İHALE USULÜ

- Açık ihale usulü temel ihale usulü olup, ihalenin sonuçlandırılması için asgari teklif sayısı bulunmamaktadır. Başka bir anlatımla, ihaleye 1 (bir) istekli teklif vermiş olsa da idarenin uygun görmesi halinde bu istekli üzerinde ihale bırakılabilecektir.

- Açık ihalede 1(bir) teklif çıkması durumunda ihale bu şekliyle sonuçlandırılabilir mi?
- Açık ihalede ekonomik açıdan en avantajlı kişi ile pazarlık mümkün mü?(30/son ve 40/1)
- Açık ihalede hiç teklif çıkmaması durumunda ne yapılmalıdır?
 - ❖ İhale dokümanı gözden geçirilerek tekrar açık ihaleye çıkılabilir.
 - ❖ 21/a pazarlık yapılabilir.

BELLİ İSTEKLİLER ARASINDA İHALE USULÜ

- Belli istekliler arasında ihale usulü, yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür.
- Belli istekliler arasında ihale usulü kullanılarak ihale edilebilecek işler nelerdir?

BELLİ İSTEKLİLER ARASINDA İHALE USULÜ KULLANILARAK İHALE EDİLEBİLECEK İŞLER

Bu usul iki durumda kullanılabilir;

- Yapım işleri, hizmet ve mal alım ihalelerinden işin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı işler (Yaklaşık maliyeti eşik değerin yarısını aşması gerekmiyor)
- Yaklaşık maliyeti eşik değerin yarısını aşan yapım işi ihaleleri,

- Kamu İhale Kurulu **2007/UY.Z-3128** sayılı kararıyla, “Tıp Fakültesi Eğitim Blokları İkmal İnşaatı”nın, **2007/UY.Z-1400** sayılı kararıyla da, “Üniversite Hastanesi Tadilat ve Büyük Onarım İşİ”nin belli istekliler arasında ihale edilmesini Kanunda öngörülen özel uzmanlık veya ileri teknoloji şartı bulunmadığı gerekçesiyle mevzuata aykırı bulmuştur.

- Kamu İhale Kurulunun **2007/UY.Z-3208** sayılı kararında “Yapılan incelemede başvuruya konu “Atıksu Arıtma Tesisi Yapımı” işinin idare tarafından uzmanlık gerektiren ve bir çok mekanik ekipmanı içinde barındıran komplike bir sistem olarak değerlendirildiği ve bu nedenle de ihale usulünün belli istekliler arasında ihale usulü olarak tespit edildiği anlaşılmıştır.” denilerek atıksu arıtma tesisinin belli istekliler arasında ihale edilmesi mevzuata aykırı bulunmamıştır.

BELLİ İSTEKLİLER ARASINDA İHALE USULÜNÜN İŞLEYİŞİ

- Belirtilen asgari yeterlik koşullarını sağlayamayanlar yeterli kabul edilmez.
- Ön yeterlik ilanında ve dokümanında belirtilmek kaydıyla; yeterlikleri tespit edilenler arasından dokümanda belirtilen kriterlere göre sıralanarak listeye alınan **belli sayıda istekli veya yeterli bulunan isteklilerin tamamı teklif** vermeye davet edilebilir. (5812)-Yapım Tip Ön Yeterlilik Şartname 7. madde 16-207)
- İhaleye davet edilebilecek aday sayısının **beşten az olması** veya teklif veren istekli sayısının **üçten az olması halinde ihale iptal edilir.**
- Teklif veren istekli sayısının üçten az olması nedeniyle ihalenin iptal edilmesi durumunda, ihale dokümanı gözden geçirilerek varsa hatalar ve eksiklikler giderilmek suretiyle, ön yeterliği tespit edilen bütün istekliler tekrar davet edilerek ihale sonuçlandırılabilir.

- Belli istekliler arasında ihale usulünde hiç teklif çıkmaması durumunda ne yapılmalıdır?
- ❖ İhale dokümanı gözden geçirilerek tekrar belli istekliler arasında açık ihaleye çıkılabilir.
- ❖ Açık ihaleye çıkılabilir
- ❖ 21/a pazarlık yapılabilir.
- Ön yeterlilik aşamasında ihaleye davet edilecek asgari kişi sayısı kaçtır?
- Teklif değerlendirme aşamasında istekli sayısı bakımından asgari kişi sayısı kaçtır?
- ❖ Bu sayılar bulunamazsa ihale iptal edilir. (K.20/4)

PAZARLIK USULÜ

- Kanunda belirtilen hallerde kullanılabilen, ihale sürecinin **iki aşamalı** olarak gerçekleştirildiği ve idarenin ihale konusu **işin teknik detayları ile gerçekleştirme yöntemlerini ve belli hallerde fiyatı isteklilerle görüştüğü** usuldür.

PAZARLIK USULÜ

- a) Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması.
- b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.
- c) Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.

- d) İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması.
- e) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan nitelikte belirlenememesi.
- f) İdarelerin yaklaşık maliyeti **110.257,00** TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları.

21/b

- Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya
- İdare tarafından önceden öngörüleemeyen olayların ortaya çıkması üzerine,
ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması
(İki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekir)
(2007/1115,2008/UYZ-2018,.....)

ANI VE BEKLENMEYEN OLAYLAR

- Deprem, heyelan, toprak kayması, yangın, sel baskını, göçük tehlikesi vb. olayların ani ve beklenmeyen olaylar kapsamında değerlendirilerek, bu olaylar sonucunda ortaya çıkan hasar ve arızaların giderilmesi amacıyla yapılacak işlerin veya alınması gereken önlemlerin pazarlık usulü ile ihale edilmesi mümkündür.
- İdarelerin bu gerekçeye dayanarak pazarlık usulünü kullanması durumunda, ani ve beklenmeyen olaya ilişkin bilgi ve belgelere ihale işlem dosyasında yer vermeleri gerekmektedir.

ÖNGÖRÜLEMİYEN OLAYLAR

- Isıtma, soğutma, elektrik, doğalgaz, su, telefon sisteminde meydana gelen hasar ve arızalar vb. durumların idare tarafından önceden öngörülemez olaylar kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.
- İdareler tarafından öngörülemez olayların kapsamı belirlenirken dikkatli davranılmalı, öngörülmesi mümkün olan ve olağan dışı nitelik taşımayan durumların bu çerçeveye sokulmamasına özen gösterilmelidir.

- Süreklilik arz etmeyen ve ihtiyacın gelişim sürecinde de öngörülmezlik şartının oluşmadığı belli olan telefon santrali alımının, yapılan ihalenin iptal edildiği gerekçesiyle 21/b kapsamında ihale edilmesi Kanuna aykırılık teşkil eder.(2004/UK.Z-634)
- İptal edilen ihaleden sonra üç aylık ihtiyacın temini için pazarlık usulü ihale yapılmasında kanuna aykırılık yoktur. .(2005/UM.Z-840, 2005/UH.Z-577, 2004/UK.Z-320)

21/C

- 4734 sayılı Kanununun 21/I-c maddesine göre, savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması tek başına pazarlık usulünün kullanılmasına imkan vermemekte, **aynı zamanda ihalenin acilen** gerçekleştirilmesinin de zaruret taşıması gerekmektedir.

21/d

- 4734 sayılı Kanununun 21/l-d maddesindeki düzenleme çerçevesinde pazarlık usulünün kullanılabilmesi için ihale konusu malın piyasada hazır halde bulunmaması yeterli olmamakta, **ayrıca araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç göstermesi**, daha açık anlatımla o ana kadar üretimi yapılmış olanlardan daha gelişmiş ve farklı nitelikler taşıması da gerekmektedir. (ARGE)

21/e

- İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması
- İşin özgün nitelikte ve karmaşık olması dolayısıyla teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi

şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekir.

- ✓ İdarenin kendi teknik bilgi ve birikimi ile ihtiyaç konusu işin teknik ve mali özelliklerini yeterince, başka bir ifadeyle ihale edilebilecek ölçüde ortaya koyabildiği veya bu hususu danışmanlık hizmet sunucularına yaptırabildiği hallerde bu bendin uygulanmaması gerekir.

- Kamu İhale Kurulunun **2006/UY.Z-1249** sayılı kararından, “Atıksu arıtma tesisi ve deniz deşarjı inşaatı” yapım işinin Kanununun 21/l-e maddesine göre ihale edilmesinde herhangi bir aykırılık görmediği anlaşılmaktadır.
- Limon silosu toz toplama sisteminin ıslahı ve ihraç galerisi yapım ihalesi 21/e ye göre yaptırılabilir.(2007/UY.Z-1852)
- Bilgisayar ağı omurgası kurulması için malzeme alınması işinin özgünlük ve karmaşıklığına dayalı olarak teknik ve mali özelliklerinin gerekli netlikte belirlenmemesi durumu söz konusu olmadığından 21/e usulünün uygulanması mevzuata aykırıdır.(20037UK.Z-603)

21/f

- İdarelerin yaklaşık maliyeti **110.257,00 TL**'ye kadar olan **mamul mal, malzeme veya hizmet alımları**
- Dolayısıyla yapım işleri bu kapsamda yaptırılamaz.

- 21/f kapsamında sadece **mamul mal, malzeme veya hizmet alımları yapılabilir.**
- 21/f uygulamasında idare ayrımı yoktur.Limit büyükşehir dahilindeki idareler için de diğerleri için de aynıdır.
- İhtiyacın kısımlara bölünmek suretiyle 21/f kapsamında yaptırılması Kanununun 5. maddesindeki temel ilkelere aykırıdır.
- 21/f kapsamında yaptırılacak işlerde de şartname düzenlenmesi zorunludur.
- 21/f de belirtilen tutara KDV dahil değildir.

PAZARLIK USULÜ İHALEDE İLAN

- Kanun 21. maddenin (b) ve (c) bentlerinde belirtilen hallerde işin ivediliğini, (f)bendinde ise işin tutar olarak küçüklüğünü dikkate alarak ilan yapılmasını zorunlu kılmamıştır.

Buna göre, idareler bu bentlere göre yapılacak ihalelerde ilan yapmak mecburiyetinde değildirler. Ancak, ilan yapılmasını zorunlu tutmamış olan kanun koyucu bu bentlere göre yapılan ihalelerde en az 3 isteklinin davet edilmesini zorunlu tutmuştur.

PAZARLIK USULÜNDE DEĞİŞİKLİKLER

- **b, c ve f** de yeterlik belgeleri **ile** fiyat teklifleri **birlikte** verilecektir.
- **a, d ve (e)** de fiyatı içermeyen teknik detaylı ilk teklif var. Teklif sayısının üçten az olması halinde **ihale iptal** edilmeyecek.
- **f, (b) ve (c)** de **fiyat görüşmesi kaldırılmıştır.**
- Bütün bentlerde **ilk tekliflerini aşmamak üzere son teklif** istenilecektir.

- b, c ve f de malın sözleşme yapma süresi içerisinde teslim edilmesi halinde sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değil.

TEKLİF ZARFI

Zarfin üzerine yazılacak hususlar:

- isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı,
- tebligata esas açık adresi,
- teklifin hangi işe ait olduğu
- ihaleyi yapan idarenin **açık adresi** yazılır.
- Zarfin yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir (kaşe).

- İdarenin adının yazılması adresi anlaşılır yapıyor, yani adreste karışıklığa meydan vermiyorsa cadde sokak ismi belirtilmediği için değerlendirme dışı bırakılamaz. (2008/UM.Z-1371)

ORTAK GİRİŞİM TARAFINDAN SUNULAN TEKLİF ZARFI

- Genel Tebliğin 16.1. maddesinde “....Aday veya isteklinin ortak girişim olması halinde zarfın yapıştırılan yerinin ortaklardan herhangi biri tarafından imzalanarak kaşelenmesi veya mühürlenmesi yeterlidir.” açıklaması yapılmıştır.
- Ortak girişimlerde zarfın üzerinin ortaklardan biri tarafından doldurulması ve imzalanmasında sakınca yok. (2006/UH.Z-270)
- Örnekler: Syf 361,362

TEKLİF MEKTUBU

- Yazılı olması.
- İhale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi.
- Teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılması.
- Üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunmaması.
- Türk vatandaşı gerçek kişilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, Türkiye’de faaliyet gösteren tüzel kişilerin vergi kimlik numarasının belirtilmesi.
- Ad ve soyadı veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması.
- Örnekler....Syf:364,365

TEKLİF GEÇERLİLİK SÜRESİ

- Tekliflerin geçerlilik süresi; isteklinin kabulü kaydıyla **en fazla** ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlilik süresi kadar uzatılabilir.
- Bu süre bir defada uzatılabileceği gibi teklif geçerlilik süresini aşmayacak şekilde birden fazla da yapılabilir.
- (İstekli teklif geçerlik süresinin uzatılması talebini kabul etmek zorunda değildir, başka bir anlatımla bu talebi kabul edip etmemek tamamen isteklinin takdirindedir. İsteklinin bu teklifi kabul etmemesi halinde geçici teminatı iade edilir.)

- Teklif mektubunun standart forma uygun olmaması teklifin esasını değiştirecek nitelikte bir eksiklik tir
- İhale götürü bedel olduğu halde, istekli birim fiyat teklif mektubu sunması halinde ihale dışı bırakılmalı (2009/UY.I-1234)
- İhale götürü bedel olduğu halde isteklinin teklif mektubu ekinde birim fiyat cetvelleri koymas ı ihalenin sağlıklı bir şekilde sonuçlandırılmasına engel değil (2008/UH.Z-1337)

- Birim fiyat **teklif cetvelinin imzasız olması** KİK tarafından ihale dışı bırakılma sebebi olarak kabul edilmektedir. Teklif cetvelin sayısı birden fazla ise, ilk sayfa imzalanmadan son sayfanın imzalanmış olması halinde de ihale dışı bırakılmalı. (2007/UY.Z-2977)

TEKLİFLERİN ALINMASI VE AÇILMASI (AÇIK OTURUM)

- 1)İhale saati geldiğinde ihale komisyonu öncelikle ihale saatine kadar kaç teklif verilmiş olduğunu bir tutanakla tespit eder ve bunu hazır bulunanlara duyurur. (Standart Form -KİK006.0/Y)
Bu duyurunun ardından hemen ihaleye başlanır.
- 2) Öncelikle teklif zarfları alınış sırasına göre incelenir ve bu inceleme neticesinde Kanununun 30/1 maddesine uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Söz konusu tutanağa teklif zarfının neden uygun olmadığına ilişkin gerekçelerin yazılması gerekmektedir.
(Standart Form - KİK008.0/)
- 3)Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

- **Tebliğin 16.2.1. maddesi:** Başvuru ya da teklif zarfının Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmadığına anlaşılması halinde, söz konusu **zarfın ön ve arka yüzünün fotokopisi çekildikten sonra başvuru veya teklif zarfı açılmaksızın iade edilecektir.** Başvuru veya teklif zarfının fotokopisi ise idare tarafından ihale işlem dosyasında muhafaza edilecektir.

- 2) Öncelikle teklif zarfları alınış sırasına göre incelenir ve bu inceleme neticesinde Kanununun 30/1 maddesine uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Söz konusu tutanağa teklif zarfının neden uygun olmadığına ilişkin gerekçelerin yazılması gerekmektedir. (Standart Form - KİK008.0/)
- 3) Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

4)İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir.

5) Teklif zarflarının incelenmesinin ardından, teklif zarfları açılmadan önce yaklaşık maliyet açıklanacak ve bu husus tutanağa bağlanacaktır. **(Standart form-KİK 016.0/Y)**

Ancak, isteklilerce sunulan teklif zarflarının hiçbirinin Kanununun 30/1 maddesine uygun olmadığına anlaşılması halinde yaklaşık maliyet açıklanmayacaktır.

Ayrıca pazarlık usulü ile yapılan ihalede yaklaşık maliyetin son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanması gerekmektedir.

Ancak.....

- Bu usulde son yazılı fiyat teklifini sunmayan isteklilerin **ilk teklifleri son teklifi olarak kabul edileceğinden**, son yazılı tekliflerin verilip verilmediğine, teklif zarfları ve tekliflerin usulüne uygun olup olmadığına bakılmaksızın, son yazılı fiyat tekliflerinin verileceği tarih ve saatte yaklaşık maliyet açıklanacaktır.

- Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, ihale komisyonu, yaklaşık maliyetin açıklanacağı aşamada, toplam yaklaşık maliyet tutarı ile her bir kısım için belirlenen yaklaşık maliyet tutarını **ayrı ayrı açıklayacaktır.**

- Ayrıca kısmi teklif verilmesine izin verilen mal alımı ihalelerinde, ihale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını okuyarak açıklayabileceği gibi her bir kısmın yaklaşık maliyet tutarının yer aldığı bir çizelgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de yaklaşık maliyet tutarlarını açıklayabilir.

- Son olarak bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere **oturum kapatılır.**

(2008/UYZ 2626, 2008/UYZ-159)

- Örnekler...Syf 375

TEKLİFLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

(KAPALI OTURUM)

1. Belgeleri eksik olan veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı ilk oturumda tespit edilen isteklilerin ihale dışı bırakılması
2. Tekliflerin incelenmesi sırasında isteklilerden yazılı olarak tekliflerini açıklamalarını isteme(net olmayan hususlarla ilgili)
3. Bilgi tamamlatılması (**belge tamamlatılamaz**)
 - En az iki iş günü süre verilir
 - Bilgileri tamamlamayanların değerlendirme dışı bırakılır ve **geçici teminatları gelir kaydedilir**
(Bilgi/Belge)
4. Aritmetik hata kontrolü ve **aritmetik hata olanların ihale dışı bırakılması**

Örnekler....381 syf

ARİTMETİK HATA

- **Tebliğin16.5.1. maddesi:** Birim fiyat teklif cetvelindeki **çarpım ve toplamlarda** hata olması durumunda aritmetik hata olduğu kabul edilecek ve teklif doğrudan değerlendirme dışı bırakılacaktır. **Kısmi teklif verilmesine** imkan tanınan ihalelerde, isteklinin aritmetik hata yapılan kısma ilişkin teklifi değerlendirme dışı bırakılarak, teklif verdiği diğer kısımlar üzerinden ihale sonuçlandırılacaktır.

- **Tebliğin16.5.1. maddesi:** Birim fiyat üzerinden teklif alınan ihalede, birim fiyat teklif cetvelindeki birim fiyatlar ve birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarlar, **virgülden sonra iki hane olacak şekilde yuvarlanarak yazılacaktır.** Ancak, birim fiyat üzerinden teklif alınan mal alım ihalelerinde, miktarı yüksek olan iş kalemleri için, idari şartnamenin diğer hususlara ilişkin bölümünde belirtilmek kaydıyla, istekliler birim fiyatlarını virgülden sonra iki haneden fazla olacak şekilde verebileceklerdir. **Bu durumda da birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarlar, virgülden sonra iki hane olacak şekilde yuvarlanarak yazılacaktır.**

AŞIRI DÜŞÜK TEKLİF SORGULAMASI

- 37 nci maddeye göre değerlendirme yapıldıktan sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit edilir.
- Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlenen süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak istenir.

İhale komisyonu;

- **a)** İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,
- **b)** Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
- **c)** Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

Hususlarında belgelendirilmek suretiyle yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir.

Bu değerlendirme sonucunda,

- Açıklamaları yeterli görülmeyen
- Yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin
teklifleri reddedilir.

YAPIM İŞLERİNDE AŞIRI DÜŞÜK TEKLİFLERİN TESPİT EDİLMESİ VE SORGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Tebliğin;

- **45.1.4.** AŞırı düşük tekliflere ilişkin sorgulama teklifin tümü üzerinden olabileceği gibi, isteklinin teklifinde ihale komisyonu tarafından belirlenen bileşenler üzerinden de yapılabilir.
- **45.1.5.** Teklifi aşırı düşük bulunan istekliler Kanununun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları aÇıklamada, analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri (proforma faturalar, teklif alma yazıları, idarece istenmesi durumunda yardımcı analizler ve buna benzer) sunacaklardır.

- **45.1.6.** İsteklilerin aşırı düşük sorgulamasına ilişkin açıklamaları **belgelere dayanmalıdır.** Belgelere dayanılmaksızın yapılan açıklamalar kabul edilmeyecektir.
- **45.1.10.** Aşırı düşük sorgulaması sonucunda **belgelere dayalı yazılı açıklama yapmayan,** açıklamaları idarece tanımlanan **yapım şartlarına uygun olmayan veya teknik şartnameye aykırı** hususlar içeren isteklilerin teklifleri **gerekçeleri** belirtilmek suretiyle değerlendirme dışı bırakılacaktır.

TEMİNAT

- Teminat olarak kabul edilecek değerler şunlardır:
- **a)** Tedavüldeki Türk Parası.
- **b)** Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları.
- **c)** Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu
- senetler yerine düzenlenen belgeler.

- Tebliğın 18.3. maddesinde;4734 sayılı Kanunun “Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler” başlığını taşıyan 34 üncü maddesinin (a) bendinde nakit olarak sadece “tedavüldeki Türk Parası” nın sayılması nedeniyle yabancı para birimi üzerinden teklif alınsa dahi **yabancı para birimi cinsinden nakit teminat verilmesi mümkün değildir.**

- Nakit verilen teminat dışındaki teminatlar ise ihalede isteklilerce teklif edilen bedel hangi para birimi ise teminat olarak sunulacak değerin de o para birimi cinsinden olması gerektiğinden, teklif edilen bedel ile teminat olarak getirilecek bedelin farklı para birimi olarak sunulması mümkün değildir. Dolayısıyla, idari şartnamenin “teklif ve ödemelerde geçerli para birimi” başlıklı maddesinde yabancı para birimi veya yabancı para birimleri cinsinden teklife izin verilmesi durumunda; istekliler, teminat mektuplarını tekliflerine esas para birimi üzerinden düzenleyeceklerdir.

- İdare, 4734 sayılı Kanununun 35 inci maddesini esas alarak, teklif geçerlilik süresinin bitimi tarihine 30 gün eklemek suretiyle bulunduğu tarihi idari şartnamenin “geçici teminat” başlıklı maddesine yazacaktır. Tip idari şartnamelerin geçici teminata ilişkin maddeleri gereğince geçici teminat olarak sunulan teminat mektubunda geçerlilik tarihi belirtilmeli ve bu tarih, idari şartnamede öngörülen tarihten önce olmamalıdır. **Bu çerçevede, asgari süreyi karşılayan veya asgari sürelerden daha uzun süreleri içerir geçici teminat mektuplarının geçerli kabul edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, süresiz geçici teminat mektupları da kabul edilecektir.(Asgari süre teklif geçerlilik süresinden en az 30 gün fazla süreli)**

TEMİNAT MEKTUPLARININ DEĞİŞTİRİLMESİ

- 4734 sayılı Kanununun 34/VI maddesi gereği;
“Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değerştirilebilir.”

İHALENİN KARARA BAĞLANMASI VE ONAYLANMASI

- İhale komisyonu tarafından Kanununun 37 ve 38. maddelerine göre yapılan değerlendirme sonucunda ihale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılacaktır.
- Ekonomik açıdan en avantajlı teklif?

- 4734 sayılı Kanununun 40. maddesinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirlenebileceği belirtilmiş olmakla birlikte

FİYAT DIŞI UNSURLAR

- İőletme ve bakım maliyeti,
- maliyet etkinliği,
- verimlilik,
- kalite ve teknik değer gibi unsurlardır.
- Ancak; ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları belirlenir.

YERLİ İSTEKLİLER LEHİNE FİYAT AVANTAJI UYGULANMASI

- Kanununun 63 üncü maddesine göre ihale dokümanında yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen ihalelerde, bu fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılacaktır.

Örnek....

İHALE KOMİSYONUNUN KARAR ALMASI

- İhale komisyonu kararında 4734 sayılı Kanununun 40/V maddesinde öngörüldüğü üzere;
 - ▶ İsteklilerin adları veya ticaret unvanları,
 - ▶ Teklif edilen bedeller,
 - ▶ İhalenin tarihi
 - ▶ İhalenin hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı,
 - ▶ İhale yapılmamış ise nedenleri,hususlarına yer verilmesi zorunludur.**(Standart form-KİK018.0/Y)**

İHALE YETKİLİSİNİN GÖREVİ VE HAKLARI

- 4734 sayılı Kanununun 40/VI maddesi uyarınca iki seçenek vardır:
 - ▶ İhale kararını onaylamak ya da
 - ▶ Gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle ihaleyi iptal etmek
- İhale yetkilisinin, komisyon karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde işlem tesis etmesi gerekmektedir.
- İhale yetkilisinin nihai komisyon kararının kendisine sunulması aşamasında **düzeltilici işlem tesis etme yetkisi bulunmamaktadır.**

KESİNLEŞEN İHALE KARARININ BİLDİRİLMESİ

- ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil olmak üzere, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilecektir.
- Bu kapsamda teklif zarfı değerlendirmeye alınmayan veya teklifi değerlendirme dışı bırakılanlara da bildirim yapılacaktır.

KESİNLEŞEN İHALE KARARININ BİLDİRİM USULÜ

- kesinleşen ihale kararı;
- 1) İmza karşılığı elden.
- 2) İadeli taahhütlü mektupla.
- 3) Elektronik ortamda.
- 4) Faksla.
- bildirilmesi mümkündür.

- İadeli taahhütlü mektupla yapılan tebligatlarda mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, yabancı isteklilerde ise ondokuzuncu gün kararın istekliye tebliğ tarihi sayılacak,
- Tebligatın bu tarihten önce muhataba ulaşması halinde ise fiili tebliğ tarihi esas alınacaktır.

SÖZLEŞMENİN İMZALANABİLECEĞİ EN ERKEN TARİH

- İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz.
- (Şikayetle uyumlu zira...)

Şikayet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır.

- Böylece, kesinleşen ihale kararının bildiriminden itibaren maddede belirtilen süreler geçmedikçe sözleşmenin imzalanmayacağı kuralı getirilerek ihalelere yönelik başvurular güvence altına alınmıştır.
- Buna göre, idareye şikayet başvuru süresi sona ermeden sözleşme imzalanmaz.

SÖZLEŞMEYE DAVET

- 41 inci maddede belirtilen sürelerin bitimini, (177)
- Ön mali kontrol yapılması gereken hallerde ise bu kontrolün tamamlandığı tarihi izleyen günden itibaren **üç gün içinde ihale** üzerinde bırakılan istekliye, sözleşmeyi imzalaması hususu bildirilir.

İHALE ÜZERİNDE BIRAKILAN İSTEKLİYE SÖZLEŞMEYİ İMZALAMASI İÇİN TANINAN SÜRE

- İstekli, sözleşmeye davet yazısını tebellüğ ettiği tarihini izleyen **on gün içinde kesin teminatı vermek** suretiyle sözleşmeyi imzalamak durumundadır.
- Yabancı istekliler için bu süreye **oniki gün** ilave edilir.
- Sözleşmeden önce kesin teminat alınmayan **danışmanlık hizmet ihalelerinde** sözleşmeye davet ise, kesin teminat istenilmeksizin yapılır.

AŞIRI DÜŞÜK TEKLİF SORGULAMASI

- Komisyon 37 nci maddeye göre değerlendirme yaptıktan sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder.
- Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlenen süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak istenir.

AŞIRI DÜŞÜK TEKLİF SORGULAMASI SONUCU KOMİSYON HANGİ KARARLARI ALABİLİR?

- 1- Aşırı düşük teklif sahibi isteklinin açıklamalarını yeterli görürse bu teklifi ekonomik açıdan en **avantajlı teklif kabul ederek** ihaleyi bu teklif sahibine bırakabilir
- 2- Aşırı düşük teklif sahibi isteklinin açıklamalarını **yeterli görmezse bu teklifi reddeder** ve aşırı düşük olmayan teklif sahibine ihaleyi bırakabilir
- 3- 39. madde gereği **bütün teklifleri reddederek** ihaleyi iptal edebilir.

KOMİSYON KARARLARI VE KOMİSYON KARARI ÜZERİNE YAPILACAKLAR

- Aşırı düşük tekliflerin tespit ve sorgulanması ihale komisyonuna verilmiş bir görev olup, bu görevin ihmal edilmesi 60. madde gereği sorumluluğa yol açacaktır.
- Ayrıca teklifi uygun bulunmayan istekliler ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak kabul edilen teklifin aşırı düşük olduğu iddiasıyla idareye şikayet veya Kuruma itirazın şikayet başvurusunda bulunabilirler.
- Yine sorgulama sonucunda reddedilmesi gereken bir teklifin reddedilmediğini iddia edenler veya sorgulama sonucunda teklifi reddedilen isteklilerin şikayet hakkı vardır.

İHALE KOMİSYONU;

- a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,
- b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
- c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

Hususlarında belgelendirilmek suretiyle yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir.

Bu değerlendirme sonucunda,

- Açıklamaları yeterli görülmeyen
- Yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

İHALE KOMİSYONU AŞIRI DÜŞÜK TEKLİF BELİRLEMESİNDE HANGİ KRİTERLERİ ESAS ALIR

- İhale komisyonu, aşırı düşük tekliflerin tespiti ve değerlendirilmesinde **Kurum tarafından belirlenen kriterleri esas alır.** Kurum bu maddenin uygulanmasında; aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla;
 - **sınır değer,**
 - **sorgulama kriterleri,**
 - **Ortalamalar,**belirlemeye yetkilidir.

KİK'E GÖRE;

- Yemek ihalelerinde piyasa fiyatlarına göre tespit edilen yaklaşık maliyet hesaplanmışsa, aşırı düşük tekliflerin tespiti ve değerlendirilmesinde sınır değer veya sorgulama kriteri belirlenmemiş olmasına rağmen piyasadandan alınan tekliflerin kar marjının üst sınırı olan % 20 oranı ile indirgenerek ulaşılabilecek değerin altında kalan tekliflerin aşırı düşük olarak belirlenip, sorgulanması gerekmektedir.

KİK'E GÖRE;

- Aşırı düşük teklif açıklamalarında sunulan proforma faturalar ve ortalama maliyet cetvelinde tarih bulunmaması durumunda söz konusu belgelerin ihaleyi yapan idareye hitaben hazırlandığı anlaşılır ise tarih bulunmaması değerlendirme dışı bırakılma sebebi değildir.
- Usulüne uygun açıklama sunmayan isteklilerin açıklamalarını hiç incelenmeksizin tümünü uygun gören idare görevlilerinin bu açıdan Kanun ve ilgili mevzuatı hükümlerine aykırı hareket ettikleri ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 60 ncı maddesinde belirtilen hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

KİK'E GÖRE;

- Hayatın olağan akışına uygun olmayan stok tespiti ile yapılan aşırı düşük teklif açıklamaları Tebliğin 79. Maddesine uygun yapıldığı takdirde stok tespitinin gerçeği yansıtmadığının anlaşılması için Gelir İdaresi başkanlığına ve TÜRMOB'a bildirilmesi gerekmektedir.
- Aşırı düşük teklif açıklamasında giyim için stoklarda bulunduğu için bedel öngörülmemesi teklifin değerlendirme dışı bırakılmasını gerektirir.
- Aşırı düşük teklif açıklamalarında sunulan maliyet tespit raporundaki işçilik çalışma süreleri Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından oluşturulan analizde belirtilen işçilik sürelerinin tutarına göre önemli ölçüde düşük olması halinde sunulan maliyet tespit raporu ekinde bu tutara ulaşmadaki avantajlı koşul, durum ve benzeri unsurların açıklanması gerekmektedir.
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı rayicinin 150 olduğu, "K" katsayısının açıklamada 85 olarak gösterilmesi durumunda, hangi avantajlı koşullar nedeniyle 85 alındığı hususuna ilişkin açıklama yapılması gerekmektedir.

KİK'E GÖRE;

- Çöp toplama ihalelerinde sözleşme giderleri için % 3 alınamaz.
- Hizmet alımı ihalelerine yönelik olarak aşırı düşük tekliflerin belirlenmesine ilişkin bağlayıcı kurallar bulunmamakla beraber ihaledeki teklif sayısı, tekliflerin birbirine ve kardan arı yaklaşık maliyete göre yakınlık – uzaklık veya yükseklik – düşüklük mertebeleri, tekliflerden bir kısmının veya tamamının belli bir fiyat mertebesinde toplanması gibi faktörler belirleyici olmalıdır.
- Yemek ihalelerinde aşırı düşük teklif açıklamasını bir öğünde yer alacak malzeme maliyetinin gramajlar ve kg fiyatları da belirtilmek suretiyle ayrı ayrı hesaplanması YMM veya SMMM tarafından onaylanması kabul edilebilir.

KİK'E GÖRE;

- İhale ilanının yayınlandığı tarihte isteklinin kullandığı kamu kuruluşunun güncel birim fiyatları yayımlanmış ise bir önceki birim fiyatların kullanılması mümkün değildir.
- İhale ilanının yayınlandığı tarihte kamu kuruluşunun güncel birim fiyatları yayımlanmış birim fiyatların kar ve genel giderleri içermeyen tutarlarının altında olması durumunda Kamu İhale Genel Tebliğinin 38.3 maddesi uyarınca analiz düzenlemeden açıklama yapılması mümkün değildir.

KİK'E GÖRE;

- Yapım ihalelerinde aşırı düşük teklif sınır değerinin yaklaşık maliyet ve geçerli tekliflere göre belirlendiğinden isteklilerin yaklaşık maliyetin çok altında ve birbirine yakın fiyatları teklif etmeleri durumunda sınır değerinin üzerinde kalabileceği ve bu durumun ihalede rekabeti ve ihale kararını etkilediği göz ardı edilmemelidir.
- Aşırı düşük teklif açıklamalarında ilaçlama işi için proforma alınmış ise proformadaki alan ile fiili ilaçlanacak alanın karşılaştırılması gerekir. Teklife dahil edilecek tutar ise fiili alan hesabına göre olmalıdır.
- Malzemeli yemek ihaleleri personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet sayıldığından Sağlık Bakanlığının 2009/32 sayılı genelgesinde belirtilen % 8 kar sınırlamasına tabi değildir.
- Hizmet Alım İhalelerinde Kamu İhale Kurul kararlarında, idare tarafından hazırlanan yaklaşık maliyetin karsız bedelinin altında kalan tüm teklif sahiplerinden açıklama istenilmesi gerektiği kararına varıldığından karsız yaklaşık maliyetin altında kalan tüm tekliflerin aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulması gerekmektedir.

KİK'E GÖRE;

- Aşırı düşük teklif açıklamalarında istekliler tarafından, aynı imalatın farklı bir teknoloji ile yapılacağı öngörülmesi durumunda ise bu hususun kabul edilebilir şekilde ve resmi olarak ispatının gerektiği, aksi durumun keyfiyete ve haksız rekabete yol açacağı açıktır.
- Yapım ihalelerinde aşırı düşük teklif açıklamalarında “inşaat all-risk sigortası” gideri için öngörülen tutarı tevsik eden bir belgelerin sunulması zorunludur.
- Firmanın teklif açıklaması ekinde yer alan kamu kurum ve kuruluşları tarafından belirlenmiş rayiçlere ilişkin listede bahse konu bileşenin poz numarasının belirtilmesi durumunda rayiç birim fiyatı dışında fiyat kullanılamaz.
- Çöp Toplama ihalelerinde karsız yaklaşık maliyete ve diğer tekliflere göre düşük olan teklifler için, öncelikle aşırı düşük teklif sorgulaması yapılması gerekir.

TANIMLAR

- **Ön proje** : Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin halihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plân, kesit, görünüş ve profillerin belirtildiği bir veya birkaç çözümlü içeren projeyi,
- **Kesin proje** : Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projeyi,
- **Uygulama projesi** : Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,

SÖZLEŞME TÜRLERİ

- Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihaleler sonucunda;
- **a) Yapım işlerinde;** uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşme,
- **b) Mal veya hizmet alımı işlerinde,** ayrıntılı özellikleri ve miktarı idarece belirlenen işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden götürü bedel sözleşme

SÖZLEŞME TÜRLERİ

c)Yapım işlerinde; ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine, **mal veya hizmet alımı** işlerinde ise işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme,

SÖZLEŞME TÜRLERİ

- d)Yapım işlerinde; niteliği itibarıyla iş kalemlerinin bir kısmı için anahtar teslimi götürü bedel, bir kısmı için birim fiyat teklifi alma yöntemleri birlikte uygulanmak suretiyle gerçekleştirilen ihaleler sonucunda karma sözleşme,
- e)Çerçeve anlaşmaya dayalı olarak idare ile yüklenici arasında imzalanan münferit sözleşme,

YAPIM İŞLERİNDE;

İhale konusu işin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği yapım işleri	Ön veya kesin proje
Doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işleri	Ön veya kesin proje
Her türlü onarım işleri	Kesin proje
İşin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişik-liklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan yapım işleri (enerji, su, ulaşım, altyapı vb. yapım işleri) ---(<u>BİNA İŞLERİ HARİÇ</u>)	Kesin proje

BİNA İŞLERİ,

Doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım <u>(Bina işleri)</u> işleri	Ön veya kesin proje
Her türlü <u>(Bina onarım işleri)</u> onarım işleri	Kesin proje

YAPIM İŞLERİNDE;

Uygulama projesi	Anahtar teslimi götürü bedel teklif alma
Ön veya kesin proje	Birim fiyat teklif alma

- Burada Őu hususa dikkat edilmelidir ki, anahtar teslimim götürü bedel ihale gerektiği halde birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilmesi 4734 sayılı Kanununun 62/c bendine aykırılık nedeniyle iptal sebebi olabilmektedir.

ANAHTAR TESLİMİ GÖTÜRÜ BEDEL

- Sözleşme ve eklerinde belirlenen işlerin gerçekleştirilmesiyle ilgili tüm riskler ve bunların ortaya çıkardığı maliyetler götürü bedele dahildir.(Sayıştay Temyiz Kurulu 8.2.2005 tarih ve 27644 tutanak nolu kararı)
- Anahtar teslimi götürü bedel işte, teklifin oluşturulmasına esas teşkil eden projelerde işin devamı sırasında idarece değişiklik yapıldığı ve bu değişikliğin ortaya çıkardığı ilave bedelin kendisine ödenmesi gerektiği yönündeki yüklenicinin talebinin doğruluğu incelenmeli ve sonucuna göre karar verilmelidir.(Yargıtay 15. Hukuk 9.2.2006 tarih 2004/7170 E, 2006/608 K.)
- Sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça imalat araçlarının temini yükleniciye ait olup bunlar için ilave bedel talep edilemez. (Yargıtay 15. Hukuk 18.5.2000 tarih 2000/157 E, 2000/2444 K.)

- Götürü ücretin kapsamına projedeki imalatların değişmez parçası olan imalatların da girdiği kabul edilmelidir. Nitekim Kurulun **2007/UY.Z-3537** sayılı kararında “Başvuru konusu işe ait bazı iş kalemlerinin örneğin; kapı kolu, menteşe, pencere aksesuarları, pvc yer döşemesi şapı gibi mahal listesinde ve pursantaj tablosunda yer almadığının iddia edildiği, ancak sözü edilen kalemlerin kapı ve pencere imalatların değişmez bir parçası olduğu, söz konusu imalatların bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiği değerlendirildiğinden başvuru sahibinin iddiasının yerinde olmadığı anlaşılmıştır.” denilmiştir.

DOĞRUDAN TEMİNLE YAPILAN ALIMLARDA SÖZLEŞME DÜZENLENMESİ

İŞİN BELLİ BİR SÜREYİ GEREKTİRMESİ DURUMUNDA SÖZLEŞME İMZALANMASININ ZORUNLU OLMASI

- Esasen doğrudan temin yönteminde sözleşme yapılması zorunlu olmamakla birlikte, alımı yapılacak işin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda sözleşme yapılması zorunlu hale gelmektedir.
- 4734/22-c kapsamında yapılacak alımlarda sözleşme imzalanması zorunludur.

- Konuya ilişkin olarak Genel Tebliğin 22.1.1.3. maddesinde “Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur.” açıklaması yer almaktadır.

DOĞRUDAN TEMİNE İLİŞKİN SÖZLEŞMELERDE;

- Kamu ihale Kurumu tarafından yayımlanan tip sözleşmelerin esas alınması zorunlu olmayıp,işin niteliğine gÖre sözleşmenin konusu, bedeli, süresi ile tarafların karşılıklı hak ve yükümlölükleri sözleşmede belirtilmesi yeterlidir.
- Doğrudan temine ilişkin düzenlenecek sözleşmeler üzerinden Kamu İhale Kurumu payı tahsil edilmesine gerek bulunmamaktadır. Zira, 4734 sayılı Kanununun 53/j-1 maddesinde bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerden Kurum payı tahsil edileceği öngörölmüş olup, **doğrudan temin bir ihale yöntemi değildir.**
- **Bu sözleşmeler 4735 sayılı Kanuna tabi değildir.**

TEMEL İLKELER

- 1-Sözleşmelerde, ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez.**
- 2-Bu Kanunda belirtilen haller (madde:15) dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamaz ve ek sözleşme düzenlenemez.**
- 3-Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, eşit hak ve yükümlülükler sahtir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur.**

- Yapım işleri genel şartnamesi öncelikli olduğundan, idari şartname ile Genel Şartname arasındaki çelişkinin Genel Şartname hükümleri doğrultusunda giderilmesi gerekir. (2005/UY.Z-1646)
- İdari şartname ile sözleşme tasarısı arasındaki çelişkide idari idari şartnameye itibar edilmesi gerekir. (2003/UK.Z-899)

Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

- a) İşin yapılma veya teslim yeri.
- b) İşin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları.

- 4735'e göre aktedilen sözleşmelerde Kanunda sayılanlar dışında değişiklik yapılması mümkün değildir” (Danıştay 1.D. 2004/249)

FİYAT FARKI UYGULAMALARI

- Fiyat Farkı ödeyebilmek için idari şartname ve sözleşmesinde hüküm bulunması gerekir
- İdari şartname ve sözleşme tasarısında yer alan fiyat farkı kısmı boş bırakılmışsa bu fiyat farkı verilmeyeceği anlamına gelir.
- Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.
- Fiyat farkının ödenmesinde, Fiyat Farkı Kararnamelerine uyulması zorunludur; farklı düzenlemeler öngörülemez.
- Fiyat farkı ödenecek işlerde **ek kesin** teminat alınır (madde 12)

- İdari şartname veya sözleşmeden herhangi birisine hüküm konulmamışsa....?
- Tip sözleşmelerde yer alan “Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, İdareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır. İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir.....”**hükmü gereği öncelik sırası dikkate alınır..**

- Esaslara aykırı olarak düzenlenen hükümlere göre fiyat farkı ödemesi yapılamaz. Örneğin, mal alım ihalesinde demir, çimento için fiyat farkı ödenemez (Sayıştay Genel Kurulu 5030/2 sayılı kararı)
- Yüklenici itirazsız imzaladığı hakedişlere ait fiyat farkının sonradan ödenmesi mümkün değildir. (Yargıtay 15.HD. 08.07.2004 tarih ve 2003/4572 E ve 2004/3831 K sayılı kararı)

- Ödenek yetersizliği nedeniyle iş programına uyulmamışsa fiyat farkı fiili hakediş tarihine göre ödenir (Sayıştay Temyiz Kurulu 287/2 tutanak nolu karar)
- Doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlarda fiyat farkı ödenebilir mi?

HİZMET ALIMLARINDA FİYAT FARKI

- Kararnamenin 7 ve 8. maddelerine göre ödenebilir
- Bütün olarak uygulanacaksa a1 için değer belirlenmesi zorunludur.
- a1 ve a2 katsayılarının belirlenmesinde esas olan haftalık çalışma saatlerinin idarece kullanılıp kullanılmayacak olmasıdır.
- Tamamı idare için kullanılacaksa a1 veya a2 olarak belirlenebilir
- Tamamı idare için kullanılmayacaksa, a2 olarak belirlenmesi zorunludur.

HİZMET ALIMLARINDA FİYAT FARKI

- **81.1.** Fiyat farkı; ihale tarihi itibarıyla geçerli olan brüt asgari ücret ile işin gerçekleştirildiği tarihte geçerli olan brüt asgari ücret dikkate alınarak hesaplanacaktır. Bu çerçevede, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin idari şartname ve sözleşme tasarılarında, fiyat farkı hesaplanacağıının belirtilmesi zorunludur.

- Şikayete konu iş için idarece 30'u vasıflı 120 personel çalıştırılmasının öngörüldüğü, işin süresinin 24.07.2008-18.07.2009 tarihleri arasında 360 (üçyüzaltmış) gün olduğu ve asgarî ücretin bu süre zarfında 2 kez değişeceği de dikkate alındığında, idarece ihale dokümanında fiyat farkı ödenmeyeceği yolunda yapılan düzenleme nedeniyle ihalenin iptal edilmesinde mevzuata aykırılık bulunmadığı anlaşılmıştır.

(Toplantı No :2008/069 Gündem No :109Karar Tarihi:27.10.2008Karar No :2008/UH.II-4359)

- Sözleşme tasarısının “Fiyat Farkı” başlıklı 15 inci maddesindeki düzenlemenin de, idari şartnamedeki ile aynı olduğu görülmüştür.
- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslarda, 28.04.2004 tarih ve 7221 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan değişiklik ile idari şartname ve sözleşmelere bu Esasların sadece 8 inci maddesinin uygulanacağına dair hüküm konulabileceği belirtilmesine ve Tebliğin yukarıda belirtilen maddesinde göre, gelecek yıla ilişkin olarak bir önceki yılın sonunda yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde, ihale aşamasında geçerli olan tekliflerin, yılın başında yapılacak asgari ücret artışı nedeniyle sözleşmenin uygulanması sırasında aşırı düşük hale gelmesinin önlenmesi için söz konusu ihalelerin idari şartname ve sözleşmelerinde Esasların 8 inci maddesine göre fiyat farkı hesaplanacağına belirtilmesi gerekmesine rağmen idare tarafından hazırlanan idari şartnamenin 48 inci maddesinde ve sözleşme tasarısında böyle bir ifade kullanılmadığından veya söz konusu Esaslarda 28.04.2004 tarih ve 7221 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan değişiklikler yer almadığından veya idari şartnamenin 48.1 inci maddesinde fiyat farkı hesabı ile ilgili olarak formül verilmesine rağmen söz konusu formüldeki katsayılar idare tarafından belirlenmediği için bu formüle dayanarak fiyat farkı hesabı yapılmayacağından, idarece yapılan bahis mevzuu düzenlemelerin mevzuata aykırılık taşıdığı sonucuna varılarak, başvuru sahibinin iddiası yerinde görülmüştür.

(Toplantı No :2009/011 Gündem No :100Karar Tarihi:09.02.2009Karar No :2009/UH.II-757)

- İdari Şartnamenin 48 inci maddesinde yer alan “Fiyat farkı verilecektir. 31.12.2004 / 24980 Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İhale Kanununa göre hizmet alımlarına ilişkin fiyat farkı ödenecektir” şeklindeki düzenlemenin de 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhalesi Yapılacak Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslara aykırı olmakla birlikte “fiyat farkı verilecektir” ifadesinden fiyat farkının ihale (son teklif verme) tarihindeki ve daha sonraki tarihlerdeki asgari ücretler ve SSK taban ücretinin arttırılmasından kaynaklanacak artış için verileceği sonucunun çıkartılması ve buna göre teklif verilmesi gerektiği gibi İdare tarafından da tekliflerin bu doğrultuda değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle şikayetçinin bu konudaki iddiası yerinde bulunmuştur.

(Karar Tarihi : 20.04.2004

Karar No : 2004/UK.Z-500

Resmi Gazete Tarih / No : 25/05/2004 / 25492)

- Başvuru sahibi Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Muammer Tuksavul Turhal Şeker Fabrikasından aldığı iş bitirme belgesini sunmuştur. Anılan belgenin sözleşme bedelinin 98.520,00TL, belge tutanının ise 104.374,10TL olduğu tespit edildikten sonra, belgeyi düzenleyen kurumdan, 25.11.2009 tarih ve 1595 sayılı yazı ile bilgi istenilmiş, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Muammer Tuksavul Turhal Şeker Fabrikası ilgi yazıyı 26.11.2009 tarih ve 4727 sayılı yazısı ile cevaplamıştır. Bahse konu iş bitirme belgesinde sözleşme tutarı ve belge tutarı arasındaki farkın asgari ücret farkından kaynaklandığı belirtilmiştir.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 46 ncı maddesi gereğince fiyat farklarının iş deneyim belgelerinde belge tutarına dahil edilmemesi gerekmektedir. Dolayısıyla incelemeye konu ihalede sunulan iş deneyim belgesinde belge tutarı olarak dikkate alınması gereken tutar 98.520,00 TL'dir.

(Toplantı No :2009/087 Gündem No :26Karar Tarihi:31.12.2009Karar No :2009/UH.I-3190)

- İdari şartname ve mevzuat düzenlemeleri birlikte değerlendirildiğinde; idarece fiyat farkı verilmeyeceğinin düzenlendiği ihale konusu için “Dicle Üniversitesi Hastanesi Beslenme (Malzeme Yemek Pişirme, Servis Taşıma ve Servis Sonrası Tem.- Bulaşık) Hizmetleri” olduğu, dolayısıyla **Kamu İhale Genel Tebliği uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı bir hizmet işi** olmadığı dikkate alındığında, başvuru sahibinin idari şartnamede yer alan “Fiyat farkı verilmeyecektir.” düzenlemesine ilişkin iddiasının yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

(Toplantı No :2008/29 Gündem No :20Karar
Tarihi:23.05.2008Karar No :2008/UH.Z-2201)

- Söz konusu ihaleye ait idari şartnamenin 48 inci maddesinde fiyat farkına ilişkin olarak *“fiyat farkı verilmeyecektir”* düzenlemesi yapılmıştır. İhalenin konusunun yemek hizmeti alımı olduğu, personel çalıştırılmasına dayalı bir hizmet alımı olmadığı dikkate alındığında, idarenin fiyat farkı verilip verilmemesi hususunda takdir yetkisi bulunduğu anlaşılmış ve başvuru sahibinin bu konudaki iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

(Toplantı No :2008/14 Gündem No :26Karar
Tarihi:10.03.2008Karar No :2008/UH.Z-1140)

- Sayıştay 2. Dairesinin 28.06.2007 tarih ve 33904 Tutanak nolu kararı: Asgari ücret üzerinde ücret ödenmesinden kaynaklanan farkın ödenemeyeceği.
- Fazla mesai, bayram ve tatil ücretleri için fiyat farkı verilemez (Sayıştay 1. Dairesi 22.04.2008 tarih ve 9284 tutanak nolu kararı)

VASIFLI PERSONEL HİZMET ALIMLARINDA FİYAT FARKI

Ocak 2010 İtibariyle

ASGARİ ÜCRET	:729,00
SİG. PRİMİ (İŞV.HİS. 19,5)	:142,15
İŞSİZLİK SİG. (İŞV. HİS. %2)	:14,58
İŞVERENE MALİYETİ	:885,73

Ağustos 2009 itibariyle;

ASGARİ ÜCRET	:760,50
SİG. PRİMİ (İŞV.HİS. %19,5)	:148,29
İŞSİZLİK SİG. (İŞV. HİS. %2)	:15,51
İŞVERENE MALİYETİ	:924,30

HAZİNECE KARŞILANACAK PRİM

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ı) bendinde; özel sektör işverenlerinin, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazinece karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

- İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı tüm hizmet alımı ihalelerinde, teklifler Hazine tarafından karşılanacak olan işveren sigorta primi tutarı dikkate alınmadan, işveren payları üzerinden hesaplanarak sunulacak ve değerlendirilecektir. Bu çerçevede, fiyat farkı hesaplanması öngörülen ihalelerde sözleşmenin yürütülmesi aşamasında, yüklenicinin yukarıda anılan Kanun hükmü uyarınca prim teşvikinden yararlanması halinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esasların 8 inci maddesinde yer alan, “b) ihale (son teklif verme) tarihi itibarıyla işveren tarafından karşılanacak olan sosyal sigorta primi ve işsizlik sigortası primine ilişkin toplam tutarda; asgari ücret değişikliği veya sigorta primi alt sınır değişikliği ile prim oranları değişikliği gibi sebeplerle meydana gelecek fark, 506 sayılı Kanun gereğince işveren nam ve hesabına Hazinece yapılacak olan ödemeler de dikkate alınmak suretiyle bu Esasların 7 nci maddesi uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.” hükmü gereğince, Hazine tarafından karşılanan prim tutarı, idare tarafından yüklenicinin hakedişinden kesilecektir.

% 5 HAZİNE PAYI KESİNTİSİ NASIL YAPILACAKTIR?

- Brüt Asgari Ücret = 729,00
- Hazinece Karşılana Tutar = 36,45
- İşçi Sayısı = 50
- Yapılacak Kesinti Miktarı = 1822,50
- ✓ Vasıflı personelde yüzde fazlası olarak dikkate alınacaktır.

SÜRE UZATIMI NEDENLERİ VE GECİKME CEZALARI

SÜRE UZATIMI NEDENLERİ

- Mücbir Sebepler

- a) Doğal afetler
- b) Kanuni grev
- c) Genel salgın hastalık
- d) Kismî veya genel seferberlik ilânı
- e) Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller

- İdareden Kaynaklı Sebepler

- a) İşyeri tesliminin gecikmesi
- b) Proje onayının gecikmesi
- c) Ödemelerde gecikme ortaya çıkması
- d) İş artışları
- e) İdareden kaynaklı diğer nedenler

Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dahil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için;

- Yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması,
- Taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması,
- Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması,
- Mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması
- Yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur.

- Yüklenici kendi kusuru nedeniyle meydana gelen gecikmelerde süre uzatımı talebinde bulunamaz.(Yargıtay 15. Hukuk, 16.12.2004 tarih, 2004/2559 E. 2004/6536 K.)
- Mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması hak düşürücü bir süredir. (Yargıtay 15. Hukuk, 23.9.1974 tarih, 840 E. 796 K.)
- Davacıya verilen 47 günlük süre davalı idare elemanlarının serbest iradeleriyle verilmiş olup, davacı taraf da buna güvenerek iş programını düzenlediğine göre bundan sonra sürenin hataen verildiğinin ileri sürülmesi MK. 2. md. uyarınca iyiniyet kurallarıyla bağdaşmaz. **İdarenin süre yönünden bir zararı var ise bu konuda yetkili elemanlarına rücu etmek hakkı saklıdır. (Yargıtay 15. H.D. 1992/1753)**

- Mcbir sebeplere dayalı süre uzatımında yüklenicinin süresi içinde idareye başvurması yanında mcbir sebebin varlığını ve iş üzerinde etkili olduğunu uygun biçimde belgelendirmesi gerekir.

(Sayıştay Temyiz Kurulunun 04.13.1993 tarih ve 22999 tutanak sayılı kararı)

- Hakediş tutarının bir kısmını süresinde alamayan yükleniciye, ödemesi geciken iş üzerindeki geciktirici etkisi ölçüsünde süre uzatımı verilmelidir. (Sayıştay 7. Dairesinin 16.1.1997 tarih ve 7939 tutanak sayılı kararı)
- Hakediş ödemelerinin sözleşmesinde belirtilen en geç ödeme tarihine kadar yapılmaması nedeniyle yükleniciye verilen süre uzatımı işleminde mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.
(Sayıştay Temyiz Kurulunun 9.1.2007 tarih ve 29027 tutanak sayılı kararı)

- İlave iş dolayısıyla verilecek süre asıl süreden bağımsız olarak belirlenebilir.(Sayıştay 7. Dairesinin 16.1.1993 tarih ve 7382 tutanak sayılı kararı)

Örneğin; Sözleşme bedeli :1.000.000TL

İş artışı:% 10 =100.000

İşin süresi :50 gün

Verilmesi gereken süre uzatımı=5 gün olmak zorunda değil

ÇALIŞILMAYAN GÜNLERİN SÜRE UZATIMLARINA ETKİSİ

- İşin tamamlanması için sözleşmesinde tespit edilen tarih veya süre haricinde başkaca kayıt bulunmayan işlerde, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ile resmi tatil günleri göz önünde tutularak iş bitim tarihi veya süresi belirlenmiş sayılacağından, yüklenici, çalışmadığı bu gibi günleri öne sürerek süre uzatılması isteğinde bulunamaz.
- Ancak süre uzatımlarında, yapılacak işin özelliğine göre çalışılmayacak günler de dikkate alınarak verilecek süre belirlenir. (Ş.30/5)

GECİKME CEZASI

- **Yapım işlerinde**, onbinde 3'den az onbinde 6'dan fazla olmamak şartıyla belirlenmelidir.
 - **Matraha fiyat farklarının dahil edilmesi kaldırıldı**
- **Mal alımlarında**, sözleşme bedelinin onbinde birinden az, yüzde ikisinden fazla olmamak üzere
 - **Toplam gecikme cezasının ihale bedelini aşamayacağı kaldırıldı**
- **Hizmet alımlarında**, sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere bir oran olarak belirtilecektir

- Üst limitlerden fazla bir oran belirlenmişse idarece gecikme cezası oranı azaltılamaz (Sayıştay Temyiz Kurulu 27.12.1993 tarih ve 23295 tutanak nolu karar)
- Belirlenmezse yükleniciden ceza kesilemez ancak görevlilerin sorumluluğu söz konusu olur.
- Gecikilen her takvim günü için gecikme cezası kesilecektir
- 4735 Sayılı Kanununun 20'inci maddesinin (a) bendine göre verilen en az 10 günlük süre için de gecikme cezası kesilecektir.

➤ Gecikme cezasının matraha fiyat farkları dahil edilmez.

➤ Gecikme cezasının matrahına iş artışları da dahil edilir.

(Sayıştay 1. Dairesinin 2.5.1995 tarih ve 5898 tutanak sayılı kararı)

➤ Sözleşmesinde havanın fen noktasında çalışmaya uygun olmadığı günler olarak belirlenen günler için de gecikme cezası kesilmesi gerekir.

(Sayıştay Temyiz Kurulunun 20.10.1992 tarih ve 22845 tutanak sayılı kararı)

İHZARAT UYGULAMASI

İHZARAT;

İşin bünyesine girecek veya yardımcı olarak kullanılacak malzemenin yüklenici tarafından şantiyede depo edilmesidir.

İhzarat uygulaması

- **Madde 9-** Birim fiyat sözleşme ile yaptırılan işler ile birim fiyat sözleşme ve anahtar teslimi götürü bedel sözleşmenin birlikte uygulandığı sözleşmelerin birim fiyat sözleşmeye göre yaptırılan kısmına ait işlerde kullanılan malzemelere ihzarat bedeli ödenebilir. Ancak, ihzarat bedeli ödenecek malzemelerin listesinin ve fiyatlarının ihale dokümanında gösterilmesi zorunludur. Bu malzemeler, iş programında yer alan iş kalemleri için ve o işlere yetecek miktarda ihzar edilir. İş programında öngörülen miktardan fazla ihzar edilmiş malzemelerin fazla kısmına ihzarat bedeli ödenmez.

Yukarıda belirtilen şartlara uygun olarak ihzar edilen malzemelere, bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

İHZARAT BEDELİ ÖDENEBİLMESİNİN ŞARTLARI

- İhzarat bedeli, birim fiyat sözleşme ile yaptırılan işler, birim fiyat sözleşme ve anahtar teslimi götürü bedel sözleşmenin birlikte uygulandığı sözleşmelerin birim fiyat sözleşmeye göre yaptırılan kısmına ait işlerde kullanılan malzemelere ödenebilir.
- İhzarat bedeli ödenecek malzemelerin listesinin ve fiyatlarının ihale dokümanında gösterilmesi zorunludur.
- İhrazat malzemeleri iş bünyesine girecek veya yardımcı olarak kullanılacak malzemelerden olmalıdır.
- İhrazat malzemeleri iş başına getirilmiş olmalıdır.
- İhrazat olarak getirilen malzemeler nitelikleri itibariyle sözleşme ve ekleriyle fen ve sanat kurallarına uygun olmalıdır.
- Bedeli ödenmiş ihzarat malzemesi, ancak yetkili makamın onayı ile şantiyeden çıkarılabilir. (YİGŞ md 39)
- İhrazat niteliği itibariyle geçici bir ödeme niteliğindedir.

İŞ ARTIŞI ve EKSİLİŞİ

HANGİ DURUMLARDA İŞ ARTIŞI YAPILABİLİR

4735 sayılı Kanuna göre ilave işlerin aynı sözleşme kapsamında aynı yükleniciye yaptırılabilmesi için,

- İş artışı öngörülemeyen durumlar nedeniyle ortaya çıkmalıdır
- Artışa konu işlerin yaptırılması zorunluluk arzmelidir
- Artışa konu işler esas proje içinde kalmalıdır
- Artışa konu işler idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,
- İş artışı işin tamamlanması amacıyla yapılmalıdır
- İş artışı konusunda yetki tamamen idarede olup, yüklenicinin inisiyatifi yoktur.

İŞ ARTIŞININ SINIRI:

- Anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen **YAPIM İHALELERİNDE : % 10**
- Birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen **BÜTÜN İHALELERDE : % 20**

(Birim fiyat sözleşme ile yürütülen YAPIM işlerinde, Bakanlar Kurulu bu oranı sözleşme bazında % 40'a kadar arttırmaya yetkilidir.)

- Götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımlarında iş artışı söz konusu olmaz.
- Hizmet alımlarında yalnızca işin miktarı artırılarak iş artışı (sözleşme bedelinde artış) yapılabilir. Bu nedenle, işin süresinin uzatılması suretiyle iş artışı yapılması mümkün değildir.

- Teklif birim fiyatlı işlerde iş artışı her bir kalem itibariyle değil, **toplam sözleşme bedeli üzerinden** yapılacaktır.
- İşin bu şartlar dahilinde tamamlanamayacağının anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur.

- İş artışının yasal sınırı geçmesi halinde, yasa gereği idare sözleşmeyi tasfiye etmek zorunda olduğu için, müteahhitte yasal sınırın üzerinde iş yapmaya zorlanamaz ve onun da bu neden dayalı fesih hakkı bulunmaktadır.(Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 8.10.1976 tarih ve E.975/11-102, K.2605)

İŞ EKİLİŞİ

- Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin % 80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.

ÖRNEK:

- Sözleşme bedeli = 100.000.-YTL
- Sözleşme bedelinin % 80'i = 80.000.-YTL
- İşin tamamlanma bedeli = 75.000.-YTL
- Bedel farkı = 80.000. - 75.000.= 5.000.-YTL
- Gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık (%5) = 0,05 x
5.000 = 250.-YTL

- Bu durumda iş fiziki olarak tamamlanmış olmasına rağmen sözleşme bedelinden daha az tutara tamamlanmıştır.
- % 20 yi geçmeyen iş azalışı durumunda yüklenici işi bitirmek zorunda olup,söz konusu iş azalışı nedeniyle yüklenicinin herhangi bir masraf ve tazminat talep etme hakkı yoktur.
- % 5 lik ödeme yapılması sadece % 20 nin üzerinde iş azalışının gerçekleşmesi durumuna ilişkindir.
- % 20 yi geçen iş artışlarında da yüklenici işi bitirmek zorunda olup, % 5 lik tutarın masraflarını karşılamadığı gerekçesiyle fesih veya % 5 den daha fazla oranda tazminat talebinde bulunmaz.

- % 5 lik tutarın hesabına fiyat farkları dahil edilmez.
- **Yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderler ve yüklenici kârına karşılık olarak verilen % 5 lik tutar için belgelendirme veya herhangi başka bir şart ileri sürülemez.**
- Söz konusu madde idareye herhangi bir inisiyatif tanımıyor.Şartların oluşması durumunda ödeme yapılması zorunlu. (“...ödenir”)

GÜNCELLEME

- “...geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.” güncelleme konusunda mevzuatta bir düzenleme olmamasına rağmen;

Temel indeks olarak: Sözleşmenin içinde bulunduğu bulunduğu aya ait,

Güncel indeks olarak: Geçici kabul tarihinin içinde bulunduğu aya ait,

TEFE indeks değerleri esas alınabilir.

ÖDEMENİN YAPILMA ZAMANI

- Mevzuatta bu konuda bir düzenleme olmamakla birlikte yüklenicinin yaptığı iş tutarının tespiti kesin hesapla birlikte mümkün olduğundan, söz konusu ödeme de kesin hesap hakedişiyle birlikte yapılmalıdır.

- Birim fiyat ve götürü bedel işlerde de uygulanabilir. Kanun maddesinde sınırlama getiren bir hüküm yok.
- Süre indirimi gerekmez.

YAPIM İŞLERİNDE YENİ BİRİM FİYAT UYGULAMASI

1. Yapım İşleri

- “12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri”
- “21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri”

yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

YENİ BİRİM FİYAT TESPİTİNDE KULLANILACAK ANALİZLER

- a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.
- b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.
- c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.
- ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

TESPİT EDİLEN ANALİZLERE UYGULANACAK RAYİÇLER

İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

- a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.
- b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.
- c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.
- ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

- Analizlere uygulanacak rayiçler konusunda herhangi bir öncelik sırası yoktur.
- Rayiçler tespit edilirken kaynakların verimli kullanılması ilkesi ihmal edilmemelidir. Bunun için gerekli araştırma yapılmalıdır.
- Yeni birim fiyata konu işler yapım işi kapsamında olmalıdır.
- Yeni birim fiyatlar yüklenici ile birlikte oluşturulmalı ve gerekli anlaşma sağlanmalıdır.
- Yeni birim fiyatlar idarenin onayından sonra geçerlilik kazanır.
- İdarenin onayıyla geçerlilik kazanan yeni birim fiyat tarafları bağlar.
- Yeni birim fiyat konusunda çıkacak uyuşmazlığı karara bağlama yetkisi Bayındırlık Kuruluna aittir.

- Yapım işi bünyesine girmeyen ve satın alama yoluyla piyasadan temini mümkün olan demirbaş eşya niteliğindeki malzemeler için, düzenlenen yeni birim fiyatlar kapsamında müteahhit karı ve genel gider karşılığı ödenmesi mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup, hesaplanan kamu zararının sorumlulara ödettirilmesi.

(Sayıştay Temyiz Kurulunun 15.3.2005 tarih ve 27712 tutanak sayılı kararı)

- Yapım işi niteliğinde olmayan demirbaş malzemelere hakedişlere dahil edilmek suretiyle yüklenici karı ve genel gider karşılığı ödenmesi mevzuata aykırıdır.

(Sayıştay Temyiz Kurulunun 16.9.1997 tarih ve 24142 tutanak sayılı kararı)

- Proje bütünlüğü içerisinde gerçekleştirilmesi gereken ve asıl işe montajlanmak suretiyle sabitlenen işlerin de yapım işi kapsamında yaptırılması ve bedelinin ödenmesi mümkündür.

(Sayıştay Temyiz Kurulunun 31.5.2005 tarih ve 27964 tutanak sayılı kararı)

- Düzenlenen yeni birim fiyat yüklenicinin başvuru tarihinden sonra yapılmış olan imalatlara uygulanabilecek olup, hakediş raporlarına usulünce itirazda bulunulmadığı hususu da dikkate alındığında bu başvurudan önceki tarihlerde gerçekleştirilmiş olan imalat miktarına uygulanması hukuken mümkün değildir.(Sayıştay Temyiz Kurulunun 31.11.2004 tarih ve 27456 tutanak sayılı kararı)
- YİGŞ'ne uygun biçimde yüklenici ve idarenin birlikte düzenleyip tutağa bağladıkları yeni fiyat bağlayıcıdır.(Yargıtay 15 Hukuk 11.11.1974 tarih 1520 E., 1643 K.)

REVİZE FİYAT UYGULAMALARI

- Teklif birim fiyatla yapılan yapım sözleşmelerinde iş kalemi miktarının değişmesi halinde; sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her hangi bir iş kaleminin miktarında, işin devamı sırasında %20'yi aşan artışın meydana gelmesi (örnekteki gibi, bu iş kaleminde %50'lik bir artış olması halinde) ve bu toplam artışın (örnekteki gibi %50) aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini (örnekteki gibi %2,5) geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan (örnekteki gibi, $\%50 - \%20 = \%30$ 'luk kısmına) kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır.

REVİZE BİRİM FİYAT UYGULAMA ŞARTLARI

- Revize birim fiyat, sadece birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilen ve sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde uygulanabilir.
- Revize birim fiyatı yapılacak iş kaleminin teklif mektubu eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alması gerekir.
- Yeni birim fiyatla oluşturulan iş kalemlerine revize fiyat uygulanmaz.
- İş kaleminin miktarında %20 geçen bir artış olmalıdır.
- İş kaleminin miktarında %20 geçen artış aynı zamanda sözleşme bedelinin %1 inden fazla olmalıdır.
- Bu kapsamdaki iş kalemlerindeki artış 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesindeki iş artışlarından bağımsız olarak uygulanır.

$$R = F \times [1 - (A \times F) / S]$$

S = Sözleşme bedeli (TL),

F = İş kaleminin sözleşme birim fiyatı (TL /),

A = İş kaleminde meydana gelen toplam artış miktarı (adet, mt, m2 vb.),

R = Revize birim fiyat (TL /)

Örnek olarak; 1.000.000.-TL sözleşme bedeli üzerinden ihale edilen bir yapım işinde iş kalemi miktarının değişmesi sonucundaki revize fiyatın hesabı;

S (Sözleşme bedeli) : 1.000.000.-TL

F (İş kaleminin sözleşme birim fiyatı) : 500 TL/m³

A1 (İş kaleminin sözleşmedeki miktarı) : 100 m³

A2 (İş kaleminin uygulamadaki miktarı) : 150 m³

A (İş kalemindeki toplam artış miktarı) : 150-100 = 50 m³

İş kalemindeki toplam artış yüzdesi : $(150-100)/100 \times 100 = \%50 > \%20$

İş kalemindeki toplam artış tutarı : $50 \times 500 = 25.000$ TL

Sözleşme bedeline göre artış yüzdesi : $(25.000/1.000.000) \times 100 = \%2,5 > \%1$

Revize birim fiyat : $500 \times [1-(50 \times 500)/1.000.000] = 487,50$
TL/m³

KESİN TEMİNAT VE EK KESİN TEMİNATLARIN GERİ VERİLMESİ ŞARTLARI

- Taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi
- Yüklenicinin bu işten dolayı idareye borcunun olmaması gerekmektedir.

KESİN TEMİNAT VE EK KESİN TEMİNATLARIN GERİ VERİLMESİ USULÜ

a) Yapım işlerinde; geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısı, SSK' dan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra kalanı, Yükleniciye iade edilir.

b) Yapım işleri dışındaki işlerde; SSK' dan ilişiksiz belgesinin getirilmesinden sonra; alınan mal veya yapılan hizmet için:

➤ Bir garanti süresi öngörülmesi halinde yarısı, garanti süresi dolduktan sonra kalanı,

➤ Garanti süresi öngörülmeyen hallerde ise **tamamı,**
Yükleniciye iade edilir.

✓ İşin konusunun piyasadan hazır halde alınıp satılan mal alımı olması halinde, SSK'dan ilişiksiz belgesi getirilmesi şartı aranmaz.

KESİN TEMİNAT VE EK KESİN TEMİNATLARIN MAHSUBU/ İADESİ

- Yüklenicinin bu iş nedeniyle **idareye** ve **SSK' ya** olan borçları ile **ücret vb. ödemelerden** yapılan **vergi kesintilerinin** kabul/kesin kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar ödenmemesi halinde, kesin teminatlar paraya çevrilerek borçlarına karşılık mahsup edilir, varsa kalanı yükleniciye geri verilir.

TEMİNATLARIN MAHSUP EDİLMESİNE GEREK BULUNMAYAN HALLERDE :

- İşin kesin kabul / kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren **2** yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektupları hükümsüz kalır ve **bankasına iade edilir.**
- Teminat mektubu dışındaki teminatlar sürenin bitiminde Hazineye gelir kaydedilir.

KESİNTİLER

KESİN TEMİNAT

- sözleşmenin yapılmasından önce ihale üzerinde kalan istekliden **ihale bedeli üzerinden hesaplanmak** suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır.

EK KESİN TEMİNAT

- Fiyat farkı olarak ödenecek tutar ve
- Sözleşme bedelindeki artış tutarının

% 6'sı oranında ek kesin teminat ayrıca alınır.

- Fiyat farkı olarak ödenecek tutar üzerinden hesaplanan ek kesin teminat, hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de alınabilir.
- Sözleşme bedelindeki artış tutarı üzerinden alınması gereken ek kesin teminatın hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle alınması mümkün olmadığı için ilave iş oluru ile birlikte ek kesin teminatın da yatırılması yükleniciden istenmelidir.

- Örnek: Anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bir yapım sözleşmenin ilk sözleşme bedeli:500.000-TL

A)4735 sayılı Kanununun 24. maddesi gereği % 9 iş artışı yapılmış

B)5. nolu hakedişte ise 4.000-TL fiyat farkı ödenmiş olsun,
Buna göre ek kesin teminat;

C)İş artışı miktarı: $500.000 * 9 / 100 = 45.000$
 $45.000 * 6 / 100 = 2.700$ -TL

Hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle alınması mümkün değildir.

B) $4.000 * 6 / 100 = 240$ -TL (Burada matrah o hakedişte ödenen fiyat farkı tutarındır.)

Hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle alınması mümkündür.

DAMGA VERGİLERİ

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununa göre;

- İhale karar Damga Vergisi (Binde 4.95)
- Sözleşme Damga Vergisi (Binde 8.25)
- **Ödemeler** esnasında ödeme emri belgesi üzerinden kesilmesi gereken Damga Vergisi

YENİ FİYAT TUTANAKLARI VE DAMGA VERGİSİ

- YİGŞ gereği dñzenlenen yeni fiyat tutanaklarından da 488 sayılı Kanunun I sayılı tablonun II-b bendine göre maktu damga vergisi kesilmesi gerekir.

SÖZLEŞMENİN DEVRİNDE DAMGA VERGİSİ

- 488 sayılı Kanununun 14. maddesi gereği sözleşmenin devrinde, sözleşmenin aslından alınan damga vergisinin $\frac{1}{4}$ oranında damga vergisi kesilmesi gerekir.

- Birden fazla nüsha düzenlenen sözleşmelerin nüsha adedince damga vergisine tabi tutulması gerekir.(Maliye Bakanlığı GİB 20.9.2006 tarih ve B.07..GİB.0.62/6202-2401)
- Sözleşme ve bağitlarda yer alan hükümlerle, taahhüt konus işin belirli bir oranda artırılabilceğinin öngörölmüş olması halinde,artan işe ait damga vergisinin, iş atışını belgeleyen kağıdın tanzimi sırasında alınması gerekir.(Sayıştay Genel Kurulunun 11.1,1973 tarih 3628/1 tutanak sayılı kararı)

- Sürenin uzatılması ile sözleşmenin tekerrürü veya bir iş ilavesi meydana geliyor ve bu artış belli yada hesap edilebilir bir meblağa tekabül ediyorsa, bu meblağ üzerinden ve sözleşmeye uygulanmış buluna oranda nispi damga vergisi; aksi takdirde sözleşmeden alınmış olan miktarda maktu damga vergisi alınması gerekir. .(Sayıştay Genel Kurulunun 21.12.1972 tarih 3624/1 tutanak sayılı kararı)
- 2003 yılında ödenek yetersizliği nedeniyle iki kez verilen süre uzatımında sözleşmenin tekerrürü veya iş ilavesi söz konusu olmadığından damga vergisi alınmaması gerekir. .(Sayıştay Temyiz Kurulunun 17.4.2007 tarih 29343 tutanak sayılı kararı)

GELİR VERGİSİ KESİNTİSİ

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 42 ve 94. maddeleri ile maddeleri ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15. maddesi gereği, **birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat işlerinde % 3 oranında gelir vergisi kesintisi yapılmalıdır.**

SÖZ KONUSU İŞLERDEN GELİR VERGİSİ TEVKİFATI YAPILABİLMESİNİN ŞARTLARI:

- İş, inşaat ve onarım işi olmalıdır
- İş taahhüde bağlı olarak başkasının hesabına yapılmalıdır
- İş yıllara sari olmalıdır

İŞİN YILLARA SARI OLMASI

- İşin yıllara sari olması ile kastedilen, işin birden fazla takvim yılına sirayet etmesidir. Bu itibarla aynı takvim yılında başlayıp biten işlerde gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

- Örneğin daha uzun sürmesine rağmen 01.01.2010 da başlayıp 10.10.2010 tarihinde biten iş için tevkifat yapılmazken, 10.10.2010 tarihinde başlayıp 01.02.2011 tarihinde biten bir işte tevkifat yapılacaktır.

YILLARA SARI İŞLERDE ÖZELLİK ARZ EDEN DURUMLAR

- Yılı içinde bitirilmesi planlandığı halde ek süre verilmesi nedeniyle yıllara sari hale gelen işlerde, **ek sürenin verildiği tarihten itibaren ödenen hak edişlerden gelir** vergisi tevkifatı yapılması gerekir.
- Ek sürenin verilmesinden önce ödenmiş olan hak edişlerden ise geriye dönük bir kesinti yapılmaz.

- Örneğin 2010 yılında başlayıp 15.11.2010 tarihinde bitirilmesi gereken bir inşaat veya onarım işinde, 10.11.2010 tarihinde verilmiş olan ek süre ile işin bitim tarihi 20.02.2011 olarak belirlendiği durumda, **10.11.2010 tarihinden sonra düzenlenen hak edişlerden gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.**
- Bu tarihten önce ödenmiş olan hak edişlerden ise geriye dönük bir kesinti yapılmayacaktır.

EK SÜRE VERİLMESİ

- Ek süre verilmemekle birlikte **yüklenicinin kusuru** nedeniyle iş yıllara sari hale gelmişse, ertesi yıl başından itibaren ödenecek hak edişlerden gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.
- Yine burada geriye dönük bir tevkifat yapılmayacaktır.

CEZALI ÇALIŞMA

- Örneğin 2010 yılında başlayıp 25.11.2010 yılında bitirilmesi planlan bir inşaat ve onarım işi, yüklenicinin kusuru nedeniyle 2011 yılına sarkmış ise **01.01.2011 tarihinden sonra** düzenlen hak edişlerden gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.
- Bu tarihten önce ödenmiş olan hak edişlerden ise geriye dönük bir kesinti yapılmayacaktır.

AVANS ÖDEMELERİ

- Yıllara sari İnşaat ve onarım işleri dolayısıyla yükleniciye ödenen avans ödemelerinden de gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.
- Bu durumda avansın mahsubu sırasında tekrar bir tevkifat yapılmayacaktır.

İŞ YILI İÇİNDE BAŞLAYIP BİTMİŞ OLMASINA RAĞMEN ÖDEMENİN ERTESİ YIL YAPILMASI DURUMU

- İş yılı içinde başlayıp bitmiş olmasına rağmen istihkak ödemesinin ertesi yıl yapılması işi yıllara sari hale getirmez. Bu durumda yapılan istihkak ödemelerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaz.

- İnşaat ve onarı işlerinde sirayet keyfiyetinin mevcut olup olmadığı hususun ihale, sözleşme ve Sayıştay tescil tarihleri değil, işin başlama ve bitiş tarihlerine göre belirlenmesi gerekmektedir. (Sayıştay Temyiz Kurulunun 18.6.1996 tarih 23891 tutanak sayılı kararı)
- Verilen süre uzatımıyla müteakip yıla sirayet eden iş için ödenen hak edişlerden vergi tevkifatı yapılması gerekir. İşin fiyat farkı verilmeden önceki yıl fiyatlarıyla yaptırılması sarilik vasfını ortadan kaldırmaz. (Sayıştay Temyiz Kurulunun 24.6.1997 tarih 24124 tutanak sayılı kararı)
- İstihkak sahibine yapılan ve 94. maddede sayılan her türlü ödeme üzerinden vergi tevkifatı zorunlu olup, tevkifat yapılırken istihkakın mahiyetine, parçalara bölünüp bölünmediğine ve avans olarak ödenip ödenmediğine bakılmaz. (Danıştay 4. Dairesinin 18.11.1999 tarih, 1998/781 E., 1999/4167 K.)
- Yüklenici kurumlar vergisi mükellefi olsa dahi yıllara sari yaptığı işlerden gelir vergisi kesintisi yapılması gerekir. (Sayıştay Temyiz Kurulunun 15.10.1993 tarih 23164 tutanak sayılı kararı)

- İşin devamı sırasında süre uzatımı verilmesi sonucu veya başka nedenlerle yıllara sarılık niteliğ kazanan işler dolayısıyla ödenecek hakedişlerden vergi tevkifatı yapılması gerekir. (Sayıştay Genel Kurulunun 2.6.1996 tarih 3122/5 tutanak sayılı kararı)
- Süre uzatımı verilmesi sonucu müteakip takvim yılına sirayet eden işlerde süre uzatımı kararının verildiği tarihten sonra ödenecek hakedişlerden vergi tevkifatı yapılması gerekir. (Sayıştay 6. Dairesinin Temyiz Kurulunun 21.12.1995 tarih 8908 tutanak sayılı kararı)

KATMA DEĞER VERGİSİ KESİNTİSİ

- Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 9 uncu maddesi ve 91 seri nolu katma değer vergisi genel tebliği gereği yapılan ödemelerden kesinti yapılması gerekir.

GECİKME CEZASI

- Mal, hizmet veya yapım işi sözleşmesinde öngörülen zamanda teslim edilmemişse gecikme cezası kesilmelidir.

DİĞER CEZALAR

- Yüklenicin taahhüt ettiği fakat yerine getirmediği yükümlülükler karşılığında kesilmesi gereken cezaların tahsil edilip edilmediği.

Örneğin teknik personel cezası..

İDARE MALİ KESİNTİSİ

- Bazı durumlarda idare yükleniciye mal ve malzeme verebilmektedir. Bu durumda yükleniciye yapılan ödemelerden kesinti yapılması gerekir. Örneğin, patlayıcı madde, araç gibi..